

ÓBUDAI EGYETEM

**Keleti Károly Gazdasági Kar
Közgazdaságtudományi és Pénzügyi Intézet**

SZAKDOLGOZAT

**ÓE-KGK
2023**

Hallgató neve:
Hallgató törzskönyvi száma:

Plank Panna Sára
T008108/FI12904/G

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

Óbudai Egyetem
Keleti Károly Gazdasági Kar
Közgazdaságtudományi és Pénzügyi Intézet

SAKADOLGOZAT FELADATLAP

Hallgató neve: Plank Panna Sára

Szakdolgozat száma: SZD2307241240331195

Törzskönyvi száma: T008108/FI12904/G

Neptun kódja:

Szak: Gazdálkodási és menedzsment (BA)

Specializáció: Projektmenedzsment és B2B marketing

A dolgozat címe: E-book vs könyv

A dolgozat címe angolul: E-book vs book

A feladat részletezése:

1. Mutassa be hogyan fejlődött a könyvnyomtatás, valamint az e-book születését napjainkig!
2. Végezzen szekunder kutatást az e-book és könyvkiadásban!
3. Készítsen empirikus kutatást a témával kapcsolatba!
4. Foglalja össze a kutatásai eredményeit, és foglalja össze a szakdolgozatot!

Intézményi konzulens neve: Dr. Szikora Péter Gábor

A kiadott téma elévülési határideje: 2024. 12. 15.

Beadási határidő: 2023. 12. 15.

A szakdolgozat: Nem titkos.

Kiadva: Budapest, 2023. 11. 09.

Intézetigazgató

A dolgozatot beadásra alkalmasnak találom:

.....
belső konzulens

.....
külső konzulens

HALLGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott Plank Panna Sára (Neptunkód: [REDACTED]) hallgató kijelentem, hogy a szakdolgozat saját munkám eredménye, a felhasznált szakirodalmat és eszközöket azonosíthatóan közöltem. Az elkészült szakdolgozatban található eredményeket az egyetem és a feladatot kiíró intézmény saját céljára térítés nélkül felhasználhatja, a titkosításra vonatkozó esetleges megkötések mellett.

Budapest, 2023. december 12.

hallgató aláírása

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	1
2.	A KÖNYVEK ÉS AZ E-BOOK SZÜLETÉSÉTŐL NAPJAINKIG	3
2.1.	Könyvnyomtatás születése	4
2.1.1.	Gutenberg és a könyvnyomtatás előtti időszak.....	4
2.1.2.	Gutenberg és találmánya.....	6
2.1.3.	A nyomtatott könyv előnyei és hátrányai,	7
2.2.	Az e-book kialakulása	8
2.2.1.	Az e-book olvasó fejlődése, Kindle bemutatása	8
2.2.2.	Az e-book olvasó előnyei és hátrányai	10
2.3.	E-book és tablet közötti különbségek	11
3.	FELMÉRÉSEK.....	12
3.1.	2019-2023-ig kiadott könyvek (szépirodalmi, ifjúsági, gyerekirodalmi)	12
3.1.1.	2019-es adatok	12
3.1.2.	2020-as adatok	13
3.1.3.	2021-es adatok	15
3.1.4.	2022-es adatok	15
3.1.5.	2023-om első három negyedéveinek adatai.....	17
3.1.6.	Összegzés.....	18
3.2.	Az e-book és könyvek közötti árkülönbségek	20
3.2.1.	Libri és Líra összehasonlítása	21

3.2.2.	Könyvmolyképző Márkabolt árai	22
3.2.3.	Összegzés.....	23
4.	KÉRDŐÍVES KUTATÁS	25
4.1.	Kérdőíves kutatás	25
4.1.1.	Első rész.....	25
4.1.2.	Második rész	29
4.1.3.	Harmadik rész	38
4.2.	Kutatás összegzése	41
5.	BEFEJEZÉS.....	42
5.1.	E-book összegzése	42
5.2.	Könyvek összegzése.....	42
5.3.	Saját gondolatok.....	43
	IRODALOMJEGYZÉK	44
	MELLÉKLETEK.....	I
	TARTALMI KIVONAT.....	IV
	SUMMARY	IV

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Összes nyomtatott példányszám negyedévenként Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023	13
2. ábra: A magyar szerzők által kiadott könyvek példányszám alakulása 2020-ban Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023	14
3. ábra: Az idegen nyelvű szerzők kiadott könyveinek össz példányszáma negyedévente Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023	17
4. ábra: A magyar szerzők könyveinek alakulása negyedévről negyedévre tekintve (adatok db-ban megadva) Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023	20
5. ábra: Nemek bemutatása (%-ban) Forrás: Saját szerkesztés, saját forrásból.....	26
6. ábra: Korosztályok bemutatása (db-ban megadva) Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből.....	27
7. ábra: Tartózkodási hely megoszlás %-ban Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből	29
8. ábra: Olvasási gyakoriság (%-ban megadva) Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből.....	30
9. ábra: Mit preferál könyv vagy e-book olvasó (%-ban) Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből.....	31
10. ábra: Könyv vásárlás értéke Ft-ban (adatok %-ban) Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből.....	35
11. ábra: Helyileg hol vásárol könyvet? (adatok %-ban) Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből.....	36
12. ábra: Milyen alapon tanulnak/tanultak a kitöltők (adatok %-ban) Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből	39

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: A papír elődjei és felhasználói Forrás: Saját szerkesztés, Persovits, 2007 könyve alapján	5
2. táblázat: Amazon Kindle és Amazon Kindle Paperwhite Összehasonlítás Forrás: Saját szerkesztés, Jesse Hollington 2023. cikke alapján.....	9
3. táblázat: 2019-től 2023 III. negyedévének végéig adatok bemutatása Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023	19
4. táblázat: 5 random választott könyv különböző árainak bemutatása Ft-ban Forrás: Saját szerkesztés, Libri és Lira honlapja alapján, 2023	22
5. táblázat: 5 random választott könyv különböző árainak bemutatása Ft-ban Forrás: Saját szerkesztés, Könyvmolyképző honlapja alapján, 2023	23
6. táblázat: Iskolai végzettség Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből.....	28

1. BEVEZETÉS

Az olvasás mindig is jelen volt az emberek életében. Már az ősemberek is barlangrajzaikat olvasták, rómaiak, akik kőbe vésve írták tanulmányaikat és törvényeiket, a kézzel írott számtalan biblia, majd Gutenberg, aki feltalálta a könyvnyomtatást ezzel elindítva egy hatalmas művelődésik folyamatot, későbbiekben ez a technika még jobban fejlődött és rengeteg író és költő kötetei jelentek meg. A mai világban a sima papír alapú olvasás, valamint az e-book és egyéb elektronikai eszköz segíti az embereket abban, hogy várva várt könyveiket, kötelező tananyagaikat és megjelenő újságokat olvasni tudják. Ez a téma közvetlenül érint engem, érdeklődési köröm alappillére az olvasás.

Szakedolgozatom alapja, ami által ezt a témát választottam az alábbi kérdés: E-book vagy Könyv? Ezt a témát mindig is vita tárgyaként hozzák fel a beszélgetések során. Hatalmas táborok vannak az e-book mellett, azonban a könyv pártiak száma is nagy még most is a 21. században, a technológiai világban. Az említett kérdésre kapott válaszokra mindig is oda figyeltem, kíváncsian hallgattam ki mikén vélekedik az adott témáról. Különböző jobbnál jobb érveket hallottam az évek során, ami erősen befolyásolni tudja az ember saját véleményét a pártja mellett. Erre alapozva választottam a dolgozatom témájául ezt, hogy megvizsgáljam mennyire igazak egyes állítások, és mennyire hat a mai társadalomra.

Bevezetésként az e-book rövid történetét, valamint a könyvnyomtatás alapjait mutatom be a kezdetektől egészen napjainkig. Belemélyedve, hogy valójában mikor is és ki az, akinek a modernkori könyvnyomtatás alapjait köszönhetjük. Pontosan mikor is készült az első e-book olvasó és mire volt képes a kezdetekben, a maiakkal szemben. Majd egy rövid kutatómunkával bemutatom, hogy az elmúlt években hogyan alakult a könyvkiadás, az e-book forgalmazása. Valamint, hogy az eladások hogyan folytak az elmúlt időszakban.

Miután megvizsgáltam a piacot, saját készítésű kérdőívvel megvizsgálom az emberek érdeklődését a könyvekkel és e-bookokkal kapcsolatban. Ezzel is bemutatva, hogy a 21. században mennyire van jelen az emberek életében a könyvek, még ha e-book olvasóról is olvassák, nem papír alapon. A kérdőívemre minimum 200 kitöltést várok, hogy mélyen és áttekinthetően elemezni tudjam a válaszadóknak az olvasási és tanulási szokásaikat.

Fontos kihangsúlyoznom, hogy nem csak az olvasási szokásokat veszem figyelembe a kérdőívemben, hanem a tanulási alapokat is. Manapság nem csak az olvasásra hat a technikai változás, hanem erősen befolyásolja a mai fiataloknak kialakuló tanulási szokásait. A kérdőívemben külön részként felmérem majd, hogy hogyan is tanulnak/tanultak az emberek, mely módját választják.

2. A KÖNYVEK ÉS AZ E-BOOK SZÜLETÉSÉTŐL NAPJAINKIG

Napjainkban, a technológia világában hatalmas érdeklődést mutatnak az emberek az elektronikai eszközökön való olvasás, tanulás iránt. A kényelem és a praktikusság miatt manapság egyre többen az elektronikai eszközökön (például tablet, okos telefon) keresik a megoldást a könnyebb és gyorsabb tanulási és olvasási lehetőségeket. Ezáltal az e-book használat is rohamosan megnövekedett az elmúlt évek során, ezzel háttérbe szorítva a papír alapú tanulást és könyveket.

A digitális eszközök kedvezőbbnek számítanak a mai gyors világban. Egy eszközön akár több száz könyvet is lehet tárolni. A tanulást is elősegíti, hogy nem kell folyamatosan különböző füzeteket használni, hanem egy applikáción keresztül mindent tud vezetni, és a sok könyvek között a tankönyveket és az ajánlott irodalmakat is eltudja helyezni. Ezen felül az e-book-kal (magyarul e-könyv olvasóval) alacsonyabb áron, költséghatékonyabban hozzá tudnak jutni egyes könyvekhez, amelyek papír alapon nem is jelennek meg. Ráadásul egyre nagyobb a választék, és akár akadnak olyan művek is, amelyek ingyenes formában is megszerezhetők.

Azonban mégis a mai rohanó és egyre nagyobb technológia tudással bíró világunkban mégis hatalmas tábora van azoknak az embereknek, akik papír alapon olvasnak és tanulnak. A mai napig mondják az iskolákban, hogy írd le kézzel többször is azt, amit meg kell tanulni, mert jobban fog rögzülni. Akadnak olyan tanulók is, akik sokkal könnyebben tanulják a saját írásait, mint a gépelt vagy nyomtatott formában.

Egyre nagyobb divatja lett a papír alapú könyvek kinézete. Egyre több az élfestett kiadása, újra nyomtatása egyes könyveknek szebb és csillogóbb változata. Ezzel a könyvkiadók elősegítik, hogy ne csak az elektronikai, hanem a papír alapú könyvek is fenntartását.

A könyvek életben tartása érdekében hatalmas segítséget nyújtanak a könyvtárak. A könyvtárak lehetővé teszik, hogy azok kik nem engedhetik meg maguknak sem az e-book, sem a könyv vásárlását, mégis valamilyen szinten rendelkezzenek az olvasás és tanulás örömeivel.

2.1. Könyvnyomtatás születése

2.1.1. *Gutenberg és a könyvnyomtatás előtti időszak*

Állítják, hogy a könyvek az emberekkel egyidősek, azonban nincs rá konkrét bizonyíték. Mielőtt megszületett volna a könyvnyomtatás, sok fajta megoldás létezett. Ezek a régi képrajzok, képábrák, majd későbbiekben ércbe vagy kőtárába való karcolás vagy vésés. Az első képrajzokat a 10.század környékén találták, álatokat ábrázoltak, melyeket körülbelül több mint 10 ezer évesre becsülnék a kutatók. Ezekből fejlődött tovább a kövekre rajzolás. Ezek elkészítéséhez a kezüket vagy fadarabot használtak. (Persovits, 2007)

Mezopotámiából származnak az ékírásos agyagtáblák. Ezekre az agyagtáblákra egy háromszög alakú, nád vagy fa anyagú eszközzel írtak, mindkét oldalára lehetséges volt. Megformázták az agyagot, majd írtak rá és utána tűz segítségével kiégették őket. Ezeket a táblákat összegyűjtötték és csontgyűrűkkel összerakták sorrendbe, vagy minden egyes oldalt a ma ismert számozási sorrend alapján beszámolták a pontosságért. Az írás, amelyet használtak ék-írásnak neveztek, ékjeleket kombináltak, és ezeket tanították iskolákban. (Persovits, 2007)

A kőbe vésését vagy rajzolást az ókori egyiptomiak használták az úgynevezett hieroglifák, isteneiket és uralkodóikat ábrázolták ezzel a technikával. Ugyan úgy, mint a barlang rajzok ezek is színesek voltak, és történeteket is megörökítettek. (Tevan, 1984)

Azon felül, hogy kőbevéstek az egyiptomiak használták a papiruszt. Ennek az alapja a *Cyperus papyrus*, amely magyarul papirusznádat jelent. Ezt a növényt felhasználva készítették el a papiruszt, amelyre írták a hieroglifákat. Ezekre az írnokok írta, egy nádszál segítségével. (Persovits, 2007)

Majd később feltalálták a pergament. Ezt úgy állították elő, hogy a juhok, a kecskék és a tehén lenyúzott bőrét meszes vízben áztatták, majd olyan helyre tették, ahol megszárad. Miután megszáradt az egyik oldalról lehúzták a megpuhult szőrzetet, majd a másik oldalról a rajtamaradt húst. Mikor megjelen a pergamen az ókori egyiptomiak betiltották,

hogyan az ő találmányukat a papiruszt kiszállítsák Egyiptomból. Ettől kezdve terjedt el a Földközi-tengeren keresztül a pergamen. (Persovits, 2007)

Kína a kezdetekben vékony falapokra és bambuszrúdra írta könyveit. Ezekre finom ecsettel írtak, amelyek farkas vagy kecskeszőről készültek, és bambuszrúdra voltak rögzítve. Ezeken felül ők az állati csontokra és teknős páncélokra is írtak, a sajátos függőleges írásmódjukkal. A papír elődjére is írtak, amit tapa néven lehet ismerni. Ez egy hancsanyagból készült vékony papírra hasonlító lap. Ezt a kínaiakon kívül a latin-amerikaiak és az afrikaiak is egyaránt használták. (Persovits, 2007)

Az aztékok az agávénövényből készítették régen a papírjaikat. A görögök a papír és egyéb ismert formái előtt állítólag kígyóbőrbe írták műveiket, ezek azonban az alexandriai könyvtár elpusztításának következtében megsemmisültek. A rómaiak fakeretbe foglalt viasztáblákba írták le törvényeiket és tanításaikat. Ezen felül ők is alkalmazták a kőbevésekes technikát. A kőbevésest a skandináv és germán népek is használták, ezen felül bálnacsontokra írták szövegeiket. (Persovits, 2007)

Az alábbi táblázat összefoglalja a különböző papír alapokat, amelyeket az őskortól a könyvnyomtatás születéséig használtak.

Amire írtak	Népek, akik használták
Barlang fal	ősember
Fa	ősember, kínaiak
Kő	ősember, egyiptomiak, rómaiak
Csontok	kínaiak, görögök
Kígyóbőr	görögök
Agávén	aztékok
Bambuszrúd	kínaiak
Agyagtábla	mezopotámiaiak
Papirusz	egyiptomiak,
Pergamen	Földközi-tenger országai, kínaiak
Viasztáblák	rómaiak

1. táblázat: A papír elődjei és felhasználói

Forrás: Saját szerkesztés, Persovits, 2007 könyve alapján

Ezek közül a legismertebb a papirusz és a pergamen. Mielőtt hivatalosan is papírra kezdtek írni, nyomtatni a pergament volt a könyvek, művek, tananyagok, törvények alapja, arra írták rá és örökítették meg az utókornak írásaikat.

2.1.2. *Gutenberg és találmánya*

Bárki, aki odafigyelt irodalom órán vagy olvas tudja kinek a nevéhez fűződik a könyvnyomtatás megszületése. Gutenberg neve összeolvadt a könyvnyomtatás megszületésével.

Mielőtt Gutenberg János feltalálta volna a könyvnyomtatás mesterségét, a könyveket kézzel írták. Ez a fajta könyv sokszorosítás azonban nem volt praktikus, lassú folyamat volt, aminek megannyi hátránya keletkezett. Első sorban hónapok teltek el egy-egy kötet lemásolása között, másodszor nem mindenkinek adhatták meg, hogy ezeket a könyveket betudja szerezni és fizetni tudjon értük. Azáltal, hogy a 15.században, pontos dátum szerint 1440-ben Gutenberg bemutatta a szerkezetét, amivel gyorsította a könyvnyomtatás, lehetővé tette, hogy gyorsabban készüljenek el a tudományos és tananyag alapú könyvek. Ezt a technikát, amelyet bemutatott régebb óta ismerték a kínaiak, de nem használták, mivel nekik nem vált be. (Tevan, 1984)

Gutenberg előtt a legkeresettebb könyv a biblia volt. Ezeket kolostorokban írták, akár évekig is tartott egyet befejezni. Nem csak az írásmódja volt különleges, hanem a külalakja is. Színezték és formásan írták a fejezetek kezdőbetűit, és a szöveg megjelenése is tükrözte a precizitást és az értékét. Ebből jött Gutenbergnek a gondolata, hogy ezeket a gyönyörűen kidolgozott bibliákat eljuttassa azokhoz is, akik nem tudják megfizetni a drága árat értük. Ezáltal hosszú évek után bemutatta a könyvnyomdát, amely betűs könyvnyomoként nézett ki. Találmányának köszönhetően fellendült a könyvnyomtatás és a sajtó is használta röpiratainak gyors elkészítéséhez. Az egyház nem fogadta el a találmány, ördögi erőnek vélték. Ezen felül Gutenbergnek bíróság elé is kellett állnia, mert egy hozzá közeli személynek halála után, találtak arra utaló jeleket, hogy nem is övé a találmány. (Tevan, 1984)

Későbbiekben tovább fejlesztette a találmányát, és különböző írásjelekkel másolt könyveket. A célja ezzel az volt, hogy minél hatékonyabbá tegye a könyvnyomdát, hogy

elérje a legnagyobb célját, a biblia nyomtatását. Nem is tudta, hogy mekkora sikere is lett a jövőben, és mennyien csodálják mai napig a művét. A rengeteg tartozása és pereskedése miatt Gutenberg szegényen halt meg 1468-ban, azonban neve fentmaradt a mai napig. (Tevan, 1984)

A 21.században sokkal egyszerűbben megy a könyvnyomtatás folyamata. Már olyan fejlett a technika, hogy a könyvek élet pár lépésben dekorálni is tudjuk, nem kell hozzá saját kézi festés.

Az élfestés és a könyvnyomtatás készítés folyamatát a Könyvmolyképző Márkabolt az olvasóknak is bemutatja több videójuk alapján. Ennek köszönhetően az olvasó még közelebb tudja magát érezni a könyvhöz. A videók bemutatják, hogy egy hosszú szerkezet, milyen gyorsasággal vágja szét és rendezi sorba az adott könyv oldalait. Az élfestés is bemutatják, hogy a mai fejlettségnek köszönhetően nekik egy mozdulat a gépnek körülbelül 10 másodperc, amíg végig megy azon a 50 centis gépi részen és készre festi a könyv éleit. (Könyvmolyképző, 2023)

2.1.3. A nyomtatott könyv előnyei és hátrányai,

Sokan azért mondják a könyveket jobbnak az e-könyveknél, mert ahhoz szoktak hozzá. Ezen alapon kívül több előnye is van egy sima könyvnek.

Az első, hogy az emberek, akik könyvet olvasnak könnyebben alszanak el. Egy kutatást is végeztek ezzel kapcsolatban, amelynek az eredménye az volt, hogy akik nyomtatott könyv olvasás után fekszenek le aludni kipihentebbek, kiegyensúlyozottabbak. Ez azért is lehetséges, mert a szemet nem fárasztja el a mesterséges fény, a villódzó háttér.

Másodszor jobb a memóriájuk és a koncentráció képessége azoknak, kik papír alapon olvasnak. Erre is volt egy kutatás, és egyes kutatók azt állítják, hogy ez azért lehetséges, mert a kezükben tartják a könyveket az emberek és megérintik a lapjaikat, tehát a tapintás érzete az, amely által ez állítható. (Mediaiuris,2021)

Harmadszor maga az élmény. Már az, hogy bemennek egy könyvesboltba és szétnézhetnek, megfoghatják a könyveket, beleolvashatnak és nézegethetik már egy előny az e-könyvekkel szemben. (Pölöskei, 2021)

Azonban hátrányai is akad a könyveknek. A környezet hatékonyság az egyik. Annak ellenére, hogy sokan szeretik venni a könyveket, azért, hogy könyvek legyenek rengeteg fát vágnak ki és használnak fel, hogy könyv készüljön belőle. (Mediaiuris, 2021)

Nem praktikus, ha többet is magaddal vinnél. Sok könyv nehéz és ha több könyvet is magával szeretne vinni valaki egy nyaralásra, vagy egy utazásra, akkor könnyen előfordulhat, hogy hatalmas súlya lesz a csomagjának.

Nem olcsó. A mai világban a papírhány miatt egyre jobban emelkednek a könyvek ára. Ha költség hatékonyak szeretnének lenni, akkor ár alapján a könyv drágább, mint egy e-könyv. (Pölöskei, 2021)

2.2. Az e-book kialakulása

Az e-book magyarul e-könyv olvasó az az e-book-ok, magyarul e-könyveknek feltalált eszköz, amelyen digitálisan lehet olvasni a könyveket. Ezeket az online térben lehet megvásárolni és elektronikus eszköz segítségével lehet olvasni. (Szegedi Tudományegyetem, 2023)

2.2.1. Az e-book olvasó fejlődése, Kindle bemutatása

A mai világban nagy tábor van az e-book olvasóknak. Azonban kevesen tudják, hogy az első e-book gondolata lassan 100 éve fogalmazódott meg. Az alábbi módon tervezték és fejlesztették az e-book olvasót:

- 1930 Bob Brown író volt, aki megtervezte az első olvasót. Ezt a találmány „Readies”-nek nevezet el, vagyis olvasónak. Sajnos nem sikerül az eszközt megalkotnia, azonban az alapokat megadta a jövőbeni tervezőknek.
- 1949 Ángela Ruiz Robles elkészítette az első olvasót, amely Enciclopedia Mecánica nevet kapta. A találmánya hatalmas felfedezés volt akkoriban, képes volt hangfelvételeket készíteni, volt benne olvasólámpa és ezen felül tartalmazott nagyított is. Ez hatalmas áttörés volt a technikai fejlődésben és ha nem is elektronika alapján működött egészen hatásos volt.

- 1971-ben megalapult a Gutenberg Project. Ezt Michael S. Hart hozta létre, hogy megvédje a könyveket és megőrizve legyen hosszú ideig.
- 1998 Rocket Ebook bemutatása. Ez volt az első hivatalos e-book olvasó, amelyet bemutattak a nyilvánosságnak. Ez maximum 8-10 könyvet tudott tárolni a könyv hosszúságát tekintve, körülbelül 1500-100 000 oldalnyi tartalmat tudott magában tárolni.
- 2000-es évek elején került forgalomba a Sony által a Sony Librie és Sony Reader. Ez a ma ismert Kindle márka elődje. (iDEÁK, 2023)

A mai legismertebb e-book olvasója a Kindle. Ennek két nagyobb típusa van napjainkban, amelyet vásárolnak az emberek. Ez az Amazon Kindle és a Kindle Paperwhite. Mindkét készülék Bluetooth-os, változtatható háttérrel rendelkezik, legújabb generációjúak, energiatakarékos akkumulátorral ellátottak. (Jon Martindale, 2020)

Az alábbi táblázat bemutatja a két eszköz hasonlóságát és különbségeit:

Tulajdonságok	Amazon Kindle (2022 eleje)	Amazon Kindle Paperwhite (2022 vége)	Egyezik: ✓ Különbözik: ✕ Közeli értékek: ~
Mérete	15,78 x 10,86 x 0,8 cm	17,42 x 12,6 x 0,81 cm	✕
Súly	0,158 kg	0,182 kg	✕
Tárhely	16 GB	8 vagy 16 GB	~
Bluetooth-os	Igen	Igen	✓
Töltő vég	USB-C	USB-C	✓
Vízállósága	Nem vízálló	Vízálló egy bizonyos időkeretig	✓
Ára	60 dollár	85 dollár	~

2. táblázat: Amazon Kindle és Amazon Kindle Paperwhite Összehasonlítás

Forrás: Saját szerkesztés, Jesse Hollington 2023. cikke alapján

Ahogy a táblázatban is látható csak néhány paraméterrel nagyobb a Paperwhite Kindle a sima Kindle-nél. Sok különbség nincs a két olvasó között, igazából ami befolyásolja a különbségeket, hogy 2022-ben mikor lett kiadva.

2.2.2. *Az e-book olvasó előnyei és hátrányai*

A legalapvetőbb előnye, amely mindenki számára elsőnek eszébe jut az e-book olvasóról, hogy praktikus. Sok értelemben praktikus, hiszen egy kis elektronikai szerkezetben több száz könyvet is eltárol, változtatható a háttér és kis helyen elfér, könnyen elfér egy kisebb táskában is és még a súlya is könnyebb egy átlagos könyvnél. A változtatható háttérrel is sokan hozzák fel példaként, hiszen ez azt jelenti, hogy betudja állítani az olvasó, hogy milyen háttérszínen milyen betű színnel szeretne olvasni. Ennek 3 alap fajtája van: a fehér háttér fekete betűvel, a fekete háttér fehér betűvel és a papírszínű háttér fekete betűvel. Plusz vannak olyan típusok, amelyek háttér világítással is rendelkeznek, ezzel könnyítve az olvasást homályos, sötét térben. (Középsuli.hu, 2016)

Ami még nagy előnye, hogy olcsóbb, mint egy könyv. Átalában az ára 20000-50000 forint között mozog modelltől függően. Ezen felül egy e-könyv olcsóbb, mint egy nyomtatott könyv. Az e-book egyszer vásárlásával már többet meglehet spórolni, ha e-könyveket is veszünk rá, mint a folyamatos nyomtatott könyv vásárlásánál. (Középsuli.hu, 2016)

Hátrányai is vannak azért az e-book-oknak. Habár sokan kiemelik, hogy gyorsan tölthető és sokáig bírja, ez nem teljesen valós. Ha folyamatosan, órákon keresztül olvas rajta valaki, akkor ugyan úgy, mint a telefon gyorsabban fog merülni és nem fogja napokig bírni. Sokan vannak úgy, hogy leülnek és elolvasnak egy könyvet 4-5 óra alatt és ezzel akár le is tudják teljesen meríteni az olvasót. A másik nagy hátránya, hogy nem tesz jót a szemnek. Rengeteg beállítása van, hogy könnyebben lehessen rajta olvasni, mégis könnyebben rontja a szemet, mint a hagyományos könyv. Annak ellenére, hogy környezett barátabbnak gondolják, ez nem egészen így van. Sok energiaigényes folyamatot követel meg a gyártása, nem tart olyan sokáig az eszköz élettartama, mint ahogyan tervezték, a töltési problémák miatt. (Mediaiuris,2021)

2.3. E-book és tablet közötti különbségek

Sokan nem csak az e-book olvasót használják e-könyvek olvasására. Hiszen nem csak azon van lehetőségük olvasni, de amivel ugyan olyan könnyedséggel tudnak az a tablet. Azonban a két eszköz között rengeteg különbség van. Kevés olyan tulajdonságuk van, amely megegyezik, ezek leginkább a méret hasonlóságok és a lehetőség az e-könyvek olvasására.

Különbségek:

- **Funkció.** Ezalatt azt lehet érteni, hogy míg egy e-book arra való, hogy könyveket tudjanak rajta olvasni, addig a tablet több funkcionális. Tehát tableten lehet filmet/sorozatot nézni, játszani, tananyagot vezetni különböző appokban, rajzolni. Ezekon felül különböző alkalmazásnak köszönhetően lehet rajta könyveket is olvasni.
- **Kijelző.** Míg az e-book olvasónak a kijelzője kifejezetten az olvasáshoz készült, addig a tablet kijelzője élesebb, jobban sérti a szemet. Ez azért van, mert a tablet több funkcionális eszköz, amely önmagában egy kis gépre hasonlít.
- **Ár.** Mindkét eszköznél figyelembe kell venni, hogy milyen márkájú a termék. Azonban a tabletek a több alkalmazás és a bővebb lehetőségek miatt jóval drágábbak tudnak lenni egy átlagos e-book olvasónál. (Alza.hu, 2020)

Hasonlóságok:

- Mindkét eszközön kevés gomb található.
- A tableten mint ahogy az e-book is lehet változtatni a szöveg színét és hátterét.
- Mindkét eszköz USB-s csatlakozóval töltendő.
- A méret. Az e-book olvasó nem nagy méretben kapható, azonban olyan tabletek is vannak, amelyeknek megegyezik a méretük az olvasóéval. (Olcsobban.hu, 2023)

3. FELMÉRÉSEK

3.1. 2019-2023-ig kiadott könyvek (szépirodalmi, ifjúsági, gyerekirodalmi)

A Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban KSH) minden negyedévben kiad egy összegzést, hogy hány magyarszerző és hány külföldi szerző könyve jelenik meg, és mennyi példányszámban. A kiadott könyvek Magyarországon mind a magyar szerzőkre és mind az idegen nyelvű szerzőkre vonatkozik. Az összegzés a 10.000-nél nagyobb példányszámú könyvekre vonatkozik. (KSH, 2023)

3.1.1. 2019-es adatok

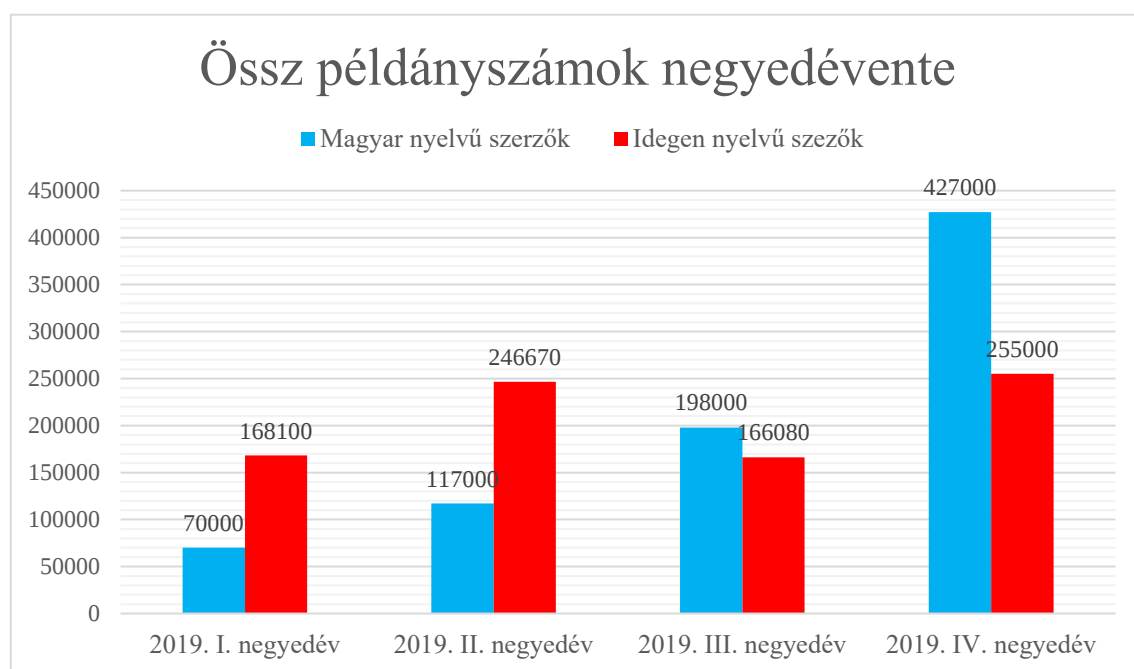
Az első negyedévben magyar nyelvű szerzőjű könyvekből összesen 5 darab jelent meg, míg az idegen nyelvű szerzőjű könyvekből több mint kétszer annyit adtak ki, 12 darab került kiadásra. Az 5 magyar könyv összesen 70.000 példányszámban jelentek meg. Ez azt jelenti, hogy átlagosan 14.000 példányszám jutott egy könyvre. Az idegen nyelvű könyvekből összesen 168.100 példányszámban nyomtattak. Itt is átlagosan 14.000 példányszám jut egy könyvre.

A második negyedévben nőtt a magyar szerzőknek könyveinek kiadása, ekkor kétszeresére nőtt, 10 darab került kiadásra. Ezek összesen 117.000 példányt jelentenek, vagyis átlagosan 11.700 példányt. Itt látható, hogy nőtt ugyan a magyar nyelvű szerzők könyveinek száma, de az átlagos példányszám az előző negyedévhez képest 16,43%-kal csökkent. Ezzel szemben nőtt az idegen szerzők által írt könyvek kiadása is ez 18 darabot jelent. Összesen 246.670. példány készült a 18 könyvből, mely átlaga 1-re nézve 13.700 példány. Ez az előző negyedévhez képest ugyan úgy csökkenést eredményezett, mint a magyarnál, azonban jóval kevesebb értékkel csak 2,14%-kal csökkent.

A harmadik negyedévben ismét növekedett a magyar nyelvű szerzők könyveinek kiadása 14 db kerül nyomtatásra, míg az idegen nyelvű szerzőké csökkent csak 12 könyv jelent meg. A magyarra nézve összesen 198.100 példány jelent meg, ez átlagosan 14.150 példányt jelent. Az előző negyedévekhez képest ez a vezető negyedév, 2019. I. negyedévéhez képest 1,07%-kal növekedett, a 2019. II. negyedévéhez képest 20,94%-kal növekedett meg. Idegen szerzők könyveinek összesen 166.080 példányszáma jelent meg,

ez átlagosan 13.800 példányszámot jelent. 2019. I. negyedévéhez képest csökkenés 2,43%-kal, de a 2019.II. negyedévéhez képest pedig növekedés 17,95%-kal.

Az utolsó negyedévben volt a legmagasabb a magyar nyelvű szerzők által kiadott könyvek száma, összesen 18 darab, melyek összesen 427.000 példányszámot jelent. Átlagosan 1-re nézve ez 23.700 példányt jelent. Erre a negyedévre újra megnőtt az idegen nyelvű szerzők könyvei is 17 darab volt, amely 255.000 példányszámot jelent. Ez átlagosan 15.000 példányszám 1 könyvre nézve.

1. ábra: Összes nyomtatott példányszám negyedévenként

Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023

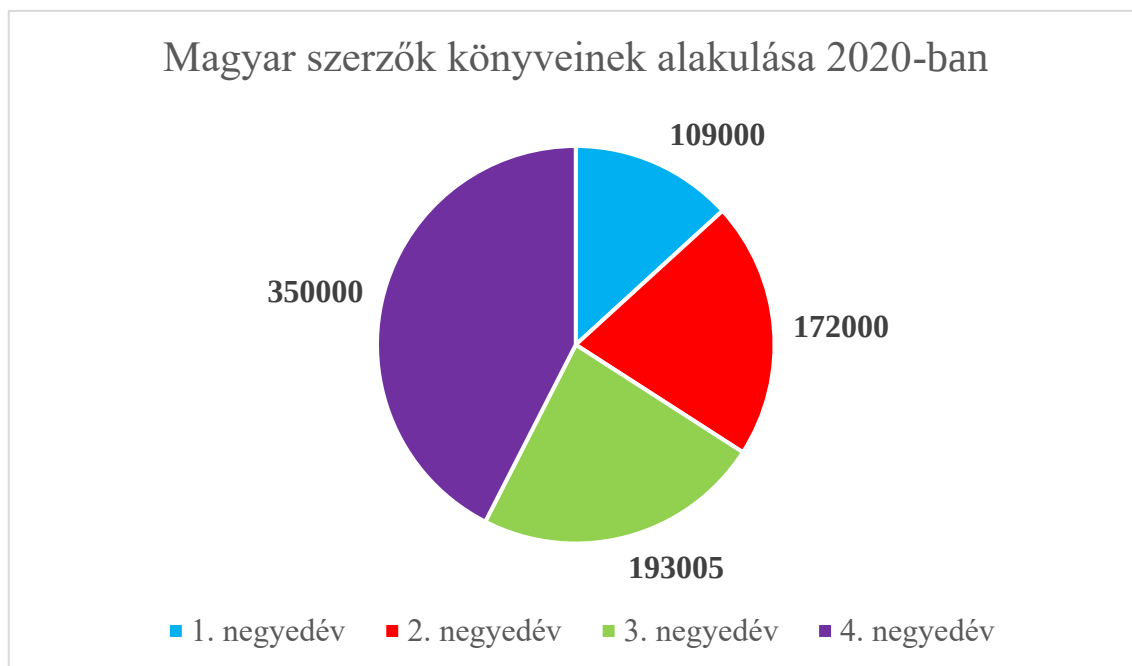
Az ábra megmutatja összesítve az adatokat negyedéves lebontásban. (KSH, 2023)

3.1.2. 2020-as adatok

2020-ban a magyar nyelvű szerzők könyvei lettek kiadva nagyobb számban, mint az idegen nyelvű szerzőké.

A magyar nyelvű szerzők könyvei kiadása negyedévente:

- I. negyedév: összesen 8 darab könyvet jelent, összesen 109.000 példányt takar, ez átlagosan 13.600 példány/db
- II. negyedév: 5 darabot jelentett, igaz csökken a száma az előző negyedévhez képest, azonban összesen 172.000 példányszámot jelent. Átlagosan 34.400 példányszám/darab-ot jelent, ami több mint 152,94%-os növekedés az előző negyedévhez képest.
- III. negyedév: 12 darab könyv és 193.005 példányszám. Ez 1 darabra nézve átlagosan 16.000 példányszámot ad. Ez 2020. I negyedévéhez képest 17,65%-os növekedés, azonban 53,49%-os csökkenést hozott a 2020. II. negyedévéhez képest.
- IV. negyedév: 19 darab és 350.000 példányszám. Átlagosan 18.400 példány/darab.

2. ábra: A magyar szerzők által kiadott könyvek példányszám alakulása 2020-ban

Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023

Az ábra bemutatja, hogy hogyan alakult nőtt-csökken a negyedévek során a magyar szerzők által írt könyvek kiadása.

Az idegen nyelvű szerzőknek összesen 23 könyv jelent meg, amely 416.000 példány. Ez a 2019-es évnek majdnem csak a fele. 2019-ben összesen 835.850 példány volt. Tehát

elmondható, hogy 2020-ra vissza esett a külföldi könyveknek a fordítása magyarra és annak a kiadása itthon. (KSH, 2023)

3.1.3. 2021-es adatok

Az első negyedévben a magyar szerzők könyvei visszaestek összesen 6 darab került kiadásra, ami 80.000 példányszámot adott ki összesen. Az idegen nyelvű szerzők könyveiből 17 darabot adtak ki, amely összesen 305.950 példányt tett ki. A magyar átlagosan 13.000 példány/darab, míg az idegen nyelvű 18.000 példány/darab.

A második negyedévben nőtt a magyar nyelvű írók könyve (továbbiakban magyar) is 16 darab lett kiadva, míg az idegen nyelvű írókéból (továbbiakban idegen) 18 darab volt. 249.130 példány volt összesen a magyar, 220.950 példány volt az idegen. Ez átlagosan 15.500 példány/darab a magyar és 12.300 példány/darab az idegen. A magyar az előző negyedévhez képest 19,23%-kal növekedett, míg az idegen 31,67%-kal csökkent.

A harmadik negyedévben 9 darab magyar és 8 darab idegen könyv lett kiadva. A magyar 166.000 össz példány, melyből 1 példány/darab 18.400-at ad ki. Tehát mindkét negyedévhez képest növekedést jelent. Az idegen 112.000, vagyis átlagosan 14.000 példány/darabot jelent. Vagyis az első negyedévhez képest csökkent, de a másodikhoz mérve nőtt.

A negyedik félévben megint magas a magyar kiadások összesen 17 darab és 284.000 példányszámot tesz ki a magas érték. Az idegennek az előző negyedévhez képes ugyan úgy 8 darab könyv kiadása volt, azonban csak 98.000 példány volt összesen. Ez már az össz példányszámot nézve is csökkenést mutat az évben. (KSH,2023)

3.1.4. 2022-es adatok

2022-ben összesen a magyar írók könyvei közül 62 darab jelent meg.

- I. negyedévben és a IV. negyedévben 20-20 könyv jelent meg
- II. negyedévben és a III. negyedévben 11-11 könyv jelent meg

Ha összehasonlítjuk az I. és a IV. negyedévet azt láthatjuk, hogy igaz ugyanannyi könyv jelent meg mindkét időszakban, azonban az I. negyedévben 338.200 volt az össz példányszám, míg a IV. negyedévben ez csak 281.510 példányszám volt.

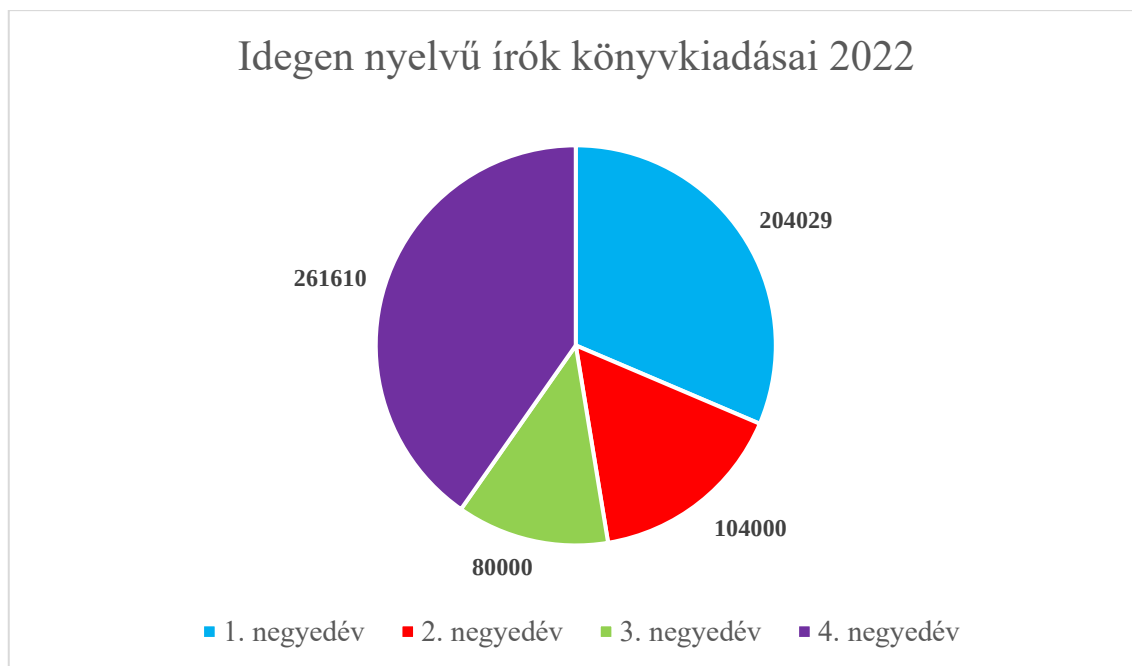
Eddig, ha megfigyeltük az éveket, akkor mindig az utolsó negyedévben volt a legtöbb példányszám megjelenése, azonban ez 2022-ben átvette az I. negyedév.

Ha a II. és a III. negyedévet hasonlítjuk össze azt láthatjuk, hogy a második negyedévben 185.000 volt az össz példányszám, a harmadikban 300.500 példány volt összesen.

Az figyelhető meg 2022-ben a magyar írók által írt könyvek kiadásánál, hogy a téli és a nyári időszakban kimagaslóan nagyobb volt a kiadás, még az előző évekhez képest is. Míg a tavaszi és őszi időszakokban ezek csökkentek. Itt lehet hozni egy párhuzamot a tízen éves korosztályokhoz. Ami az jelenti, hogy a fő szorgalmi időszakjaikban nem adnak ki olyan sok könyvet, míg amikor hosszabb szüneteik vannak megnövekszik a kiadások száma.

Az idegen nyelvű írók könyvei összesen 2022-ben 42 darab könyvet jelent, amely az alábbiakként alakult:

- I. negyedév: 11 könyvet jelent, összesen 204.029 példány
- II. negyedév: 8 könyv, 104.000 példány összesen
- III. negyedév: 6 könyv, összesen, 80.000 példány
- IV. negyedév: 17 könyv, 261.610 példány összesen

3. ábra: Az idegen nyelvű szerzők kiadott könyveinek össz példányszáma negyedévente

Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy mekkora arányban vannak egymáshoz viszonyítva az idegen írók össz példányszámai negyedévente. (KSH, 2023)

3.1.5. 2023-om első három negyedéveinek adatai

Mivel ez az évet írjuk így csak az első három negyedév adatai vannak meg.

Az első negyedévben a magyar szerzők kiadott könyvei 7 darab és összesen 70.000 példányszám, és átlagot sem kell számolni, mivel mindegyik könyvből 10.000 példányt nyomtattak. Az idegen szerzők könyveinek kiadott mennyisége ugyan úgy, mint a magyar 7 darab, azonban ezekből több a példányszám összesen 111.000, ami átlagosan 15.800 példány/darab.

A második negyedévben 12 darab magyar könyv jelent meg, amely összesen 210.885 példány. Vagyis átlagosan nézve 17.500 példány/darab. Az előző negyedévhez képest ez növekedés 17,5%-kal. Az idegen könyvekből összesen 9 jelent meg, amely 123.000 össz példányszámot jelent. Az átlag 13.600 példány/ darab. Ez csökkenést jelent az előző negyedévhez viszonyítva, 19,92%.

A harmadik negyedévben mindkét kiadás 5-5 könyv volt. A magyar 57.200, az idegen 72.000 össz példányszám volt. Ez a negyed év volt a legalacsonyabb kiadású negyedév az 5 éves vizsgálatból.

3.1.6. Összegzés

Ahogy az adatok is mutatják a IV. negyedév volt átlagosan a legmagasabb arányban a kiadásban, az alábbi táblázat bemutatja, hogy hogyan is alakultak egymáshoz nézve az elmúlt 5 évben az adatok:

Negyedév	2019-es év			
	Magyar szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)	Idegen szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)
I.	5	70.000	12	168.100
II.	10	117.000	18	246.670
III.	14	198.100	12	166.080
IV.	18	427.000	17	255.000
	2020-as év			
	Magyar szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)	Idegen szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)
I.	8	109.000	11	125.000
II.	5	172.000	2	20.000
III.	12	193.005	5	67.000
IV.	19	350.000	11	204.000
	2021-es év			
	Magyar szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)	Idegen szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)
I.	6	80.000	17	305.950
II.	16	249.130	18	220.950
III.	9	166.000	8	112.000
IV.	17	284.000	8	98.000

	2022-es év			
	Magyar szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)	Idegen szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)
I.	20	338.200	11	204.029
II.	11	185.000	8	104.000
III.	11	300.500	6	80.000
IV.	20	281.510	17	261.610
	2023-as év			
	Magyar szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)	Idegen szerző (Összesen db)	Példányszám (Összesen)
I.	7	70.000	7	111.000
II.	12	210.885	9	123.000
III.	5	57.200	5	72.000

3. táblázat: 2019-től 2023 III. negyedévének végéig adatok bemutatása

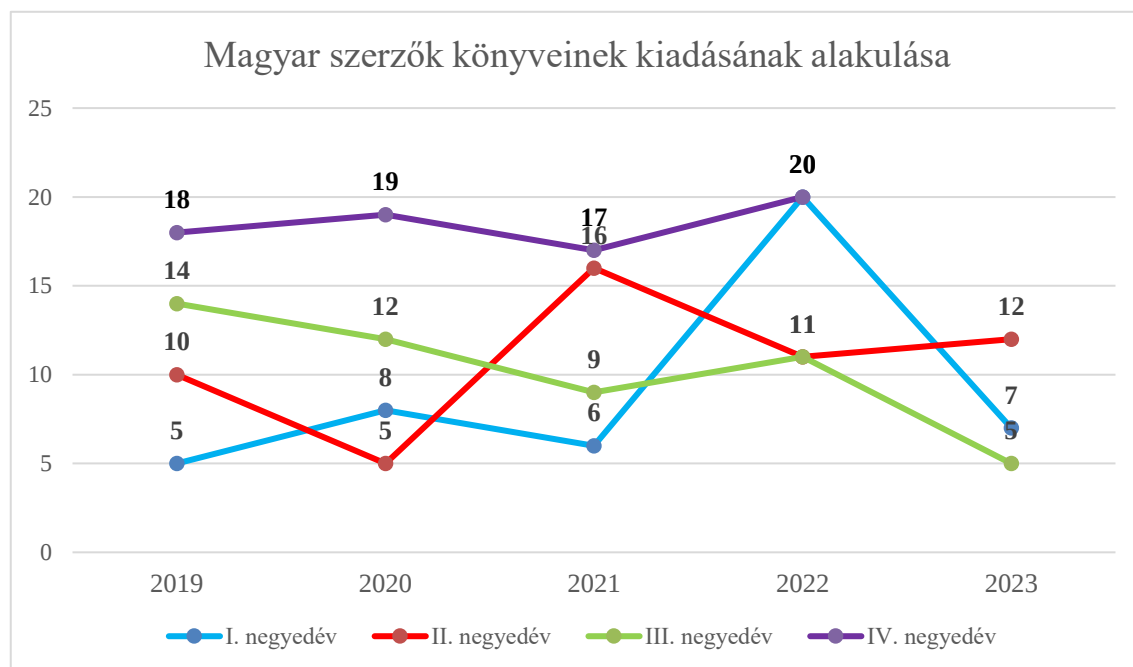
Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023

A táblázatban összegyűjtöttem, hogy az negyedévenként hogyan alakultak a példányszámok kiadása összesen, mind a magyar szerzőkre és mind az idegen szerzők könyveire nézve. Az előző pontokban összegyűjtött adatokat táblázatba rendezve az átláthatóságért és a könnyebb értelmezhetőségért készült el.

Félkövérrel lett ki emelve minden évben azok a magyar és idegen nyelvű szerzőknek a sora, amelyben a legtöbbet eladott példányszámok vannak feltüntetve. Az látható, hogy az éveknek a negyedik negyedévében a leggyakoribb a több példányszám nyomtatása. Ha nem is a negyedik negyedév, akkor az első év eleji negyedévben jelennek meg a könyvek átlagosan több példányszámban. A magyar szerzőké változó, hol az év elején, hol az év végén van több nyomtatás. Azonban az idegen szerzőknél stagnál a negyedik negyedévben.

Dőlt betűkkel lett kiemelve azoknak az értékei, amelyek negyedévben a legtöbb kiadott könyv volt. A magyar szerzőknél megfigyelhető, hogy ott van a legtöbb könyvmegjelenés, ahol a legtöbb példányszám is. Ez azonban az idegen nyelvű szerzőknél nem igaz. Teljesen más negyedévben van a legtöbb példányszám és a legtöbb

kiadott könyv. Ez azért is lehetséges, mert ott nem azt figyelik meg, hogy hány darab könyv a tervezet, hanem felméri, hogy mely szerzők könyvei felkapottak és azzal átlagolnak.

4. ábra: A magyar szerzők könyveinek alakulása negyedévről negyedévre tekintve (adatok db-ban megadva)

Forrás: Saját szerkesztés, KSH adatai alapján, 2023

Az ábra láthatóan bemutatja, hogy mennyire ingadozik a magyar szerzők könyveinek kiadásai. Nagyon változó a kiadásoknak az ütemei, de minden évben van egy negyedév, amelyben kiemelkedően magas a kiadás.

2023-ban még nincs még a negyedéves adatok, azonban számítani lehet egy nagyobb mennyiségű könyv megjelenésre idegen nyelvű szerzőktől, az előző évek számításai alapján. (KSH, 2023)

3.2. Az e-book és könyvek közötti árkülönbségek

Mindig mondják, hogy az e-könyv olcsóbb a sima nyomtatott könyvnél. Így ez a fejezet rész abból fog állni, hogy Magyarországon a különböző könyvesboltok könyv és e-könyv vizsgálata alapján bemutatom, hogy mennyire valós az állítás.

Két nagy könyvesbolt lánc árait összehasonlítva nézem 2023-ban megjelent könyvek árait, a könyveket random választottam. A könyvesboltok az alábbiak: Libri és Lira-Móra. Ezeken felül megnézem a Könyvmolyképző Márkaboltnak 5 könyvét. Ez azért van külön a listából, mert nekik nincs fizikai boltjuk, csak online felületük.

3.2.1. Libri és Lira összehasonlítása

A tíz könyv, amelyet megfigyeltem (olyan könyvek, amelyeknek van papír alapja és e-könyve is):

- Frei Tamás: Puccs Moszkvában (2023)
- Náray Tamás: Barbara 2. – A találkozás (2023)
- Leiner Laura: Nem egyszerű (2023)
- Roxie Nafousi: Manifesztáció – 7 lépés a lehető legjobb élethez (2023)
- Benjamin Labatut: Maniac (2023)

	Libri			Lira-Móra		
Könyv cím	Könyv ára	Könyv online ára	E-könyv ára	Könyv ára	Könyv online ára	E-könyv ára
Puccs Moszkvában	6 499	6 174	4 299	6 499	5 524	4 299
Barbara 2. – A találkozás	6 499	6 174	4 299	6 499	5 524	4 299
Nem egyszerű	4 990	4 740	3 290	4 990	4 241	3 290
Manifesztáció- 7 lépés a lehető lejobb élethez	5 990	5 690	4 290	5 990	5 331	4 290
Maniac	4 999	4 749	3 999	4 999	4 449	3 999

4. táblázat: 5 random választott könyv különböző árainak bemutatása Ft-ban

Forrás: Saját szerkesztés, Libri és Lira honlapja alapján, 2023

Ahogy a táblázatban is látható az 5 könyvnek az alábbi árait tüntettem fel: eredeti ára, online ára és e-könyv ára. Az eredeti ár és az e-könyv ára mindkét könyvesbolt esetében megegyezik, az eltérés az online árban van.

Az e-könyvvvel láthatóan lehet spórolni, azonban nem olyan nagy árat.

- Frei Tamás könyvénel: 2.200 forinttal olcsóbb az e-könyv a papír alapúnál, ha az eredeti árat vesszük figyelembe, ha pedig az online Libri esetében 1.875 forint, Lira esetében 1.245 forintot.
- Náray Tamás könyvénel: az összes spórolás 2.200 forint. Ugyan úgy alakulnak az árak, mint Frei Tamásnál.
- Leiner Laura könyvénel: 1.700 forinttal olcsóbb az e-könyv az eredeti áránál. Libri online áránál 1.450 forinttal olcsóbb, Líránál ez kevesebb 951 forint.
- Roxie Nafousi könyvénel: 1.700 forintot lehet megspórolni, ha az e-könyvet választjuk. Libri online árával szemben 1.400 forint a megtakarítás, Líránál pedig 1.041 forint a spórolás.
- Benjamin Labatut könyvénel: 1.000 forint kereken a megtakarítás e-könyvet választva. A Librinél 750 forintot lehet megspórolni, ha az online árat vesszük figyelembe, Líránál 450 forintot lehet.

Minden esetben 1.000 forint fölött van a megtakarítás, ha valaki az e-bookot választja. Ha az 5 könyvnek az átlagát vesszük, akkor az átlagos megtakarítás 1.760 forint. (Libri és Lira, 2023)

3.2.2. Könyvmolyképző Márkabolt árai

Mivel ez a könyvesbolt online formában működik és a saját márkáját értékesíti, a pöttyös könyveket, így ezek az ifjúsági könyvek közé tartoznak. Itt is a 2023-ban megjelent könyvek közül gyűjtöttem össze random 5 darabot.

Azonban ebben az 5 könyvben nem található magyar író könyve. Az oldalt átnézve nem találtam egyikhez se e-könyvet, ezáltal nem tudtam bele venni a kutatásba. Tehát csak idegen nyelvű szerzők könyvei szerepelnek a felsorolásban.

Író	Könyv címe	Eredeti ár	Online ár	E-könyv ár
Scarlett St. Clair	A sötétség érintése	4 299	3 611	3 199
Jennifer Saint	Ariadné	4 399	3 695	3 099
Taylor Jenkins Reid	Evelyn Hugo hét férje	4 499	3 239	3 199
Colleen Hoover	Emlékek róla	4 699	3 947	3 299
Marie Lacrosse	A kávéház – Fordulatos évek	5 499	3 959	3 899

5. táblázat: 5 random választott könyv különböző árainak bemutatása Ft-ban

Forrás: Saját szerkesztés, Könyvmolyképző honlapja alapján, 2023

A táblázatból az alábbi megtakarítások lehet megfigyelni a könyveknél:

- Sötétség érintése című könyvnél 1.100 forint.
- Ariadné című könyvnél 1.300 forint.
- Evelyn Hugo hét férje című 1.300 forint.
- Emlékek róla című könyvnél 1.400 forint.
- A kávéház – Fordulatos évek című könyvnél 1.600 forint.

Ezekből, ha átlagot számolunk, akkor átlagosan 1.340 forintot lehet megtakarítani. (Könyvmolyképző, 2023)

3.2.3. Összegzés

Ha azt vesszük figyelembe, hogy meglehet takarítani átlagosan 1.340-1.760 forint között akkor elgondolkodtató, hogy tényleg megéri-e. Akinek megéri az, aki nem szereti a könyveket cipelni magával és csak egyszer olvasná el a könyvet. Azonban úgy értékelem nem sokkal olcsóbb egy e-könyv, ha azt is nézzük, hogy a könyvek előrendelésnél

körülbelül ugyanannyiba kerülnek a könyvek, mint az e-könyv. Tehát mindenkinek érdemes átgondolni megéri-e neki, de nem az ár lesz az első, ami alapján döntést lehet hozni.

4. KÉRDŐÍVES KUTATÁS

4.1. Kérdőíves kutatás¹

A kérdőíves kutatásom célja, hogy felmérjem a mai technikai fejlettség mellett mennyire olvasnak az emberek és milyen alappal tanulnak. Ez a felmérés a gazdasági kutatásom alapján készült, hogy mennyire valósak az előző fejezetben bemutatott eladási számok.

A kérdőívet a Google ingyenes kérdőív készítőjével hoztam létre. Összesen húsz kérdésből áll, amely három fő részre bontható. Ez azonban nem arra érthető, hogy egymás után következnek a kérdések, hanem az adott kérdőív mely nagyobb témákat foglalja össze. Az első rész az alap kérdések (neme, lakhelye, végzettsége, foglalkozása), a második rész az olvasásra és a könyv vásárlási szokásokról kérdez rá, a harmadik rész pedig arra kérdez rá, hogy hogyan tanul/tanult.

Két hétig volt nyitva a kérdőív, összesen 210 kitöltés érkezett rá. A felmérés többnyire olyan emberekhez jutott el, akik vagy minimálisan olvasnak könyvet papír vagy e-book olvasóval, vagy azokhoz, akik rendszeresen, heti több alkalommal is elolvasnak egy-egy könyvet. Nagyon kis mértékben ért el olyan személyekhez, akik nem is szoktak vagy egyáltalán nem olvasnak. Ezért az a következtetés vonható le, hogy a minta nem fedi le teljesen a valóságot. Nagyon sok emberhez eljutott, különböző korosztályokba 17-től egészen 67-ig majdnem minden korban volt kitöltés.

4.1.1. Első rész

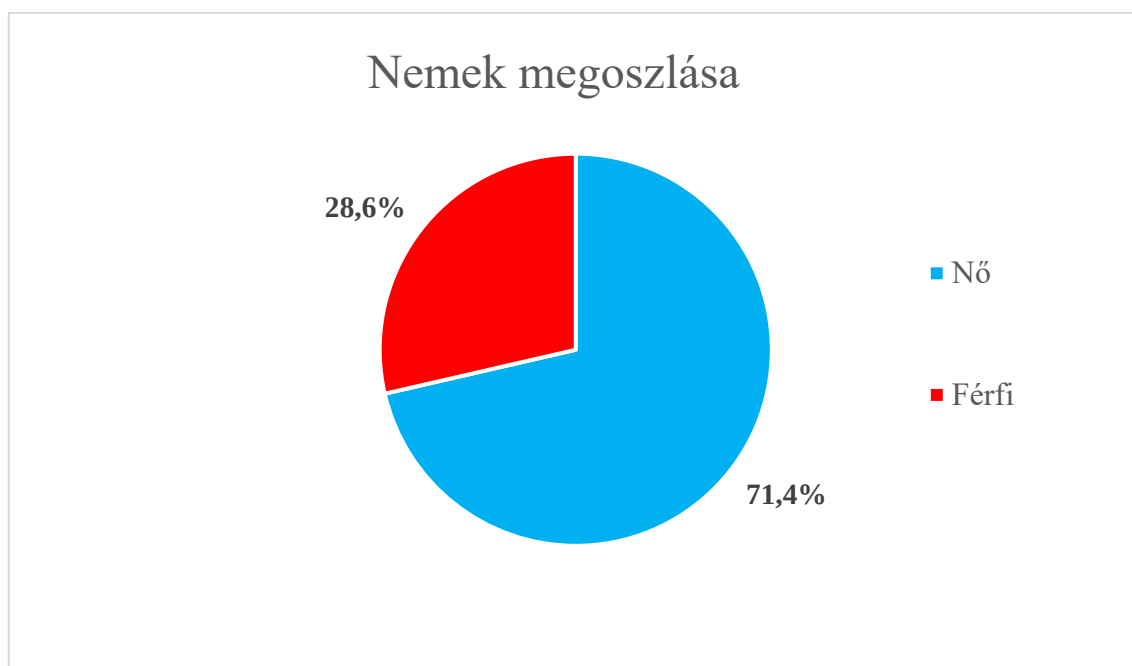
Ez a rész ahogy említettem már az alap kérdéseket fedi. Ebbe öt kérdés tartozik bele:

- Neme
- Hány éves?
- Legmagasabb iskolai végzettsége?
- Mivel foglalkozik?

¹ Mellékletben megtalálható a kérdőív kérdései

- Hova valósi?

A neme kérdésnél két választási lehetőség volt megadva: nő vagy férfi.

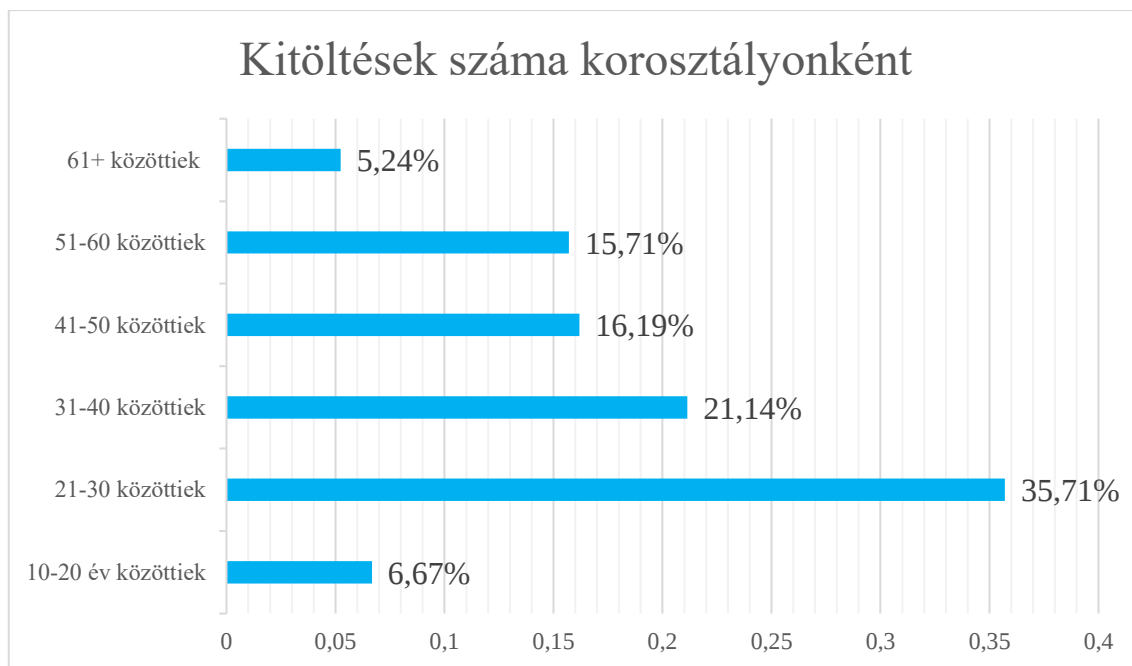
5. ábra: Nemek bemutatása (%-ban)

Forrás: Saját szerkesztés, saját forrásból

Ahogy az ábra is mutatja a nő válaszok voltak többségbe 71,4%-kal, míg a férfi válaszadók csak 28,6% volt. Ez az adat az elején körülbelül az első 50 kitöltésig nem így állt, addig a férfi válasz adók voltak többségben. Utána erősen csökkent a férfi kitöltések száma, és erősödött a női kitöltések. Az arányok folyamatosan stagnáltak 70-75% nők és 25-30% férfiak között.

A hány éves kérdést szöveges válaszként állítottam be, mivel egyszerűbbnek gondoltam, mint értékhatárokat megadni. Plusz így jobban beleláttam, hogy mely korosztályok vannak nagyobb arányban és ezen belül, hogy pontosan melyek azok a korok, amelyek kitöltötték.

A következő diagramban összesítettem, korosztályokra szűkítve, hogy hányan töltötték ki az adott időszakban.

6. ábra: Korosztályok bemutatása (db-ban megadva)

Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből

Ahogy látható az ábrán a legtöbb kitöltés a 21-30 közöttiektől érkezett, második helyen a 31-40 közöttiek vannak és a harmadik legtöbb kitöltést a 41-50 közöttiek adják, ha db számmal nézzük összesen csak 1 plusz kitöltéssel több mint a 51-60 közöttieké.

Ha a kitöltéseket darab számban nézzük, akkor a 35,71% 75 kitöltést tesz, a 21,14% 45 kitöltés, a 16,19% 34 db, a 15,71% 33 db, a 6,67% 14 db és a 5,24% az 11 kitöltést tesz ki.

Nem meglepő, hogy a húszas korosztály töltötte ki a legnagyobb arányban, hiszen a társasági köröm ebbe tartozik. Azonban meglepően sokan kitöltötték az 50-es között is. A kérdőív egészen nagy körben eljutott a különböző korosztályokba, így egy átfogóbb elemzést lehet kiszűrni belőle.

Az iskolai végzettségnél figyelembe vettem, hogy körülöttem hány évesek vannak és hogy milyen végzettséggel rendelkeznek.

Hat részre bontottam az végzettséget, amelyek az alábbi módon oszlanak szét:

Általános iskola	5 db
Érettségi	59 db
OKJ, Technikusi	38 db
Felsőfokú végzettség	32 db
BSc diploma	46 db
MSc diploma	30 db

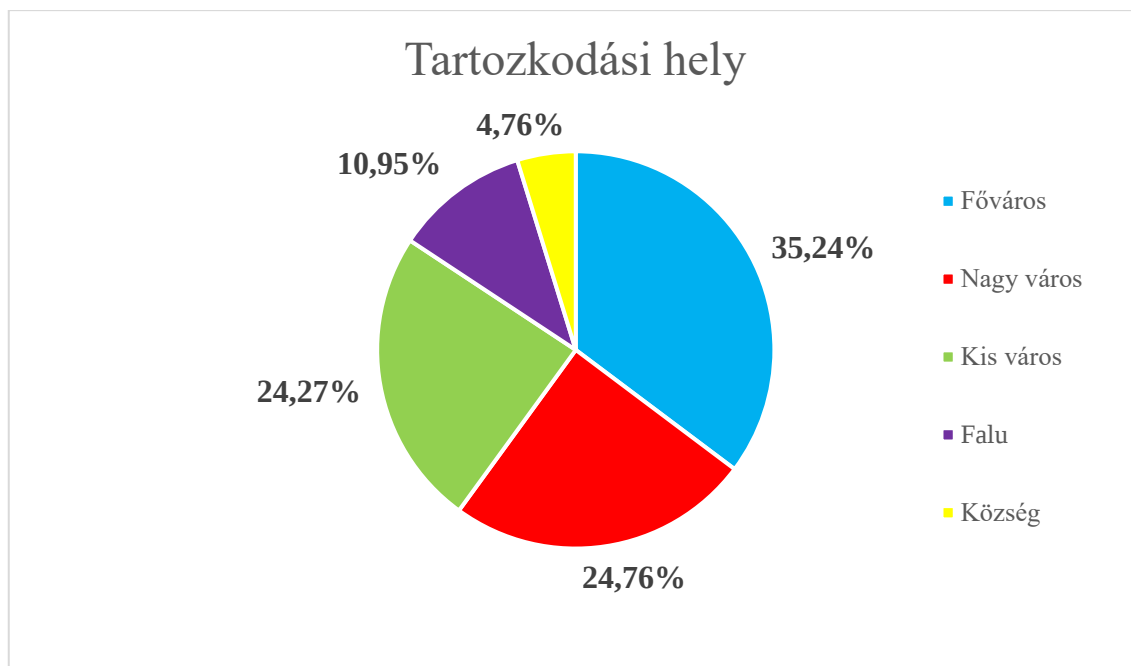
6. táblázat: Iskolai végzettség

Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből

A táblázat alapján látható, hogy a legnagyobb arányban az érettségivel rendelkezők vannak. Az arányok az alábbiak alakulnak: általános iskola 4,17%; érettségi 49,17%; OKJ és Technikusi 31,17%, felsőfokú végzettség 26,67%, BSc diploma 38,33% és az MSc diploma 25.

A foglalkozásra négy válasz közül lehetett választani, a tanuló, dolgozik, mindkettő és egyik se. A legtöbb válasz a dolgozik-ra ment, 138-an válaszolták. A tanulóra 30, mindkettőre 29 és az egyikre se 13 válasz érkezett. Kiemelném fontosnak tartottam bele tenni a egyikre se választási lehetőséget, hiszen eljuthat bárkihez a kérdőív, aki lehet anyuka gyese, nyugdíja, iskola befejező, aki még nem kezdett el dolgozni. Nem számítottam volna ekkora számban, de meglepő módon 13-an választották a 210-ből, hogy egyik se választ.

A hova valósi kérdés válaszainak aránya az alábbi ábrán látszódik:

7. ábra: Tartozkodási hely megoszlás %-ban

Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből

Ahogy az ábra is mutatja legnagyobb arányban a főváros van. A városok vannak nagyrészt, 84,27%-át teszik ki a válaszadóknak. Ezt azért fontos kiemelni, mivel nekik több lehetőségük van elmenni egy könyvesboltba vagy könyvtárba, mint azoknak, akik falun vagy községben élnek. Nagyobb a választékjuk és több lehetőségük adott.

4.1.2. Második rész

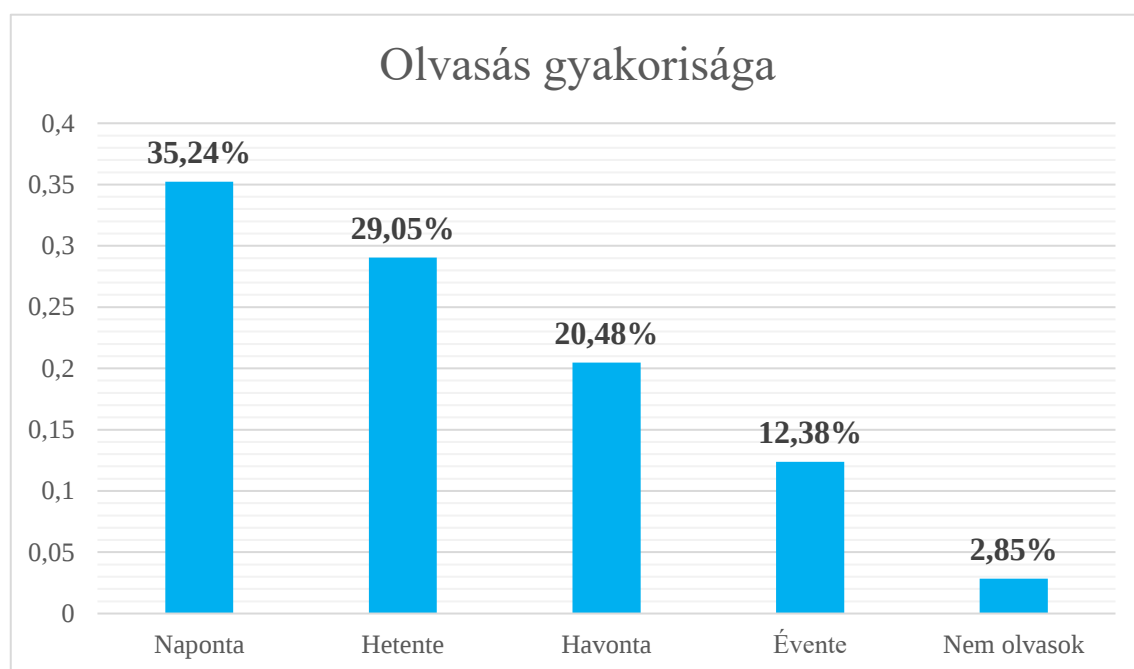
A második részben azok a kérdések szerepelnek, amelyek magára az olvasás gyakoriságára és az eszköz használatra vonatkozik. Ez a része a fő kutatásomnak, itt tudtam felmérni, hogy valójában a könyveket vagy az e-book olvasót használják az emberek, és hogy miért.

A legalapabb kérdéssel kezdődik ez a rész: Szokott-e olvasni? Ez alapján tudtam, hogy mekkora részben lesz a felmérés valós. A válaszok az alábbi módon alakultak:

- Igen: 158 válasz
- Ritkán: 47 válasz
- Nem: 5 válasz

Meglepően magas az igen válasz adók aránya. Mikor készítettem a kérdőívet nem számítottam ekkora pozitív vissza jelzésre, hogy a többség (75,24%) az igen választ adja. A körülöttem lévők és az internetes platform alapján arra következtettem volna, hogy 50%-os lesz az igen válasz aránya és 50% lesz a nem. Nagyon kevesen összesen 5 válasz adó nem olvas. Ebből az arány eltérés miatt nem mondhatom a kérdőívem 100%-os mély kutatásnak, azonban kielégítő választ kaptam az olvasással és a hozzá közeli kérdéseimre.

Miután felmértem ki szokott olvasni rákérdeztem, hogy milyen gyakran szoktak.

8. ábra: Olvasási gyakoriság (%-ban megadva)

Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből

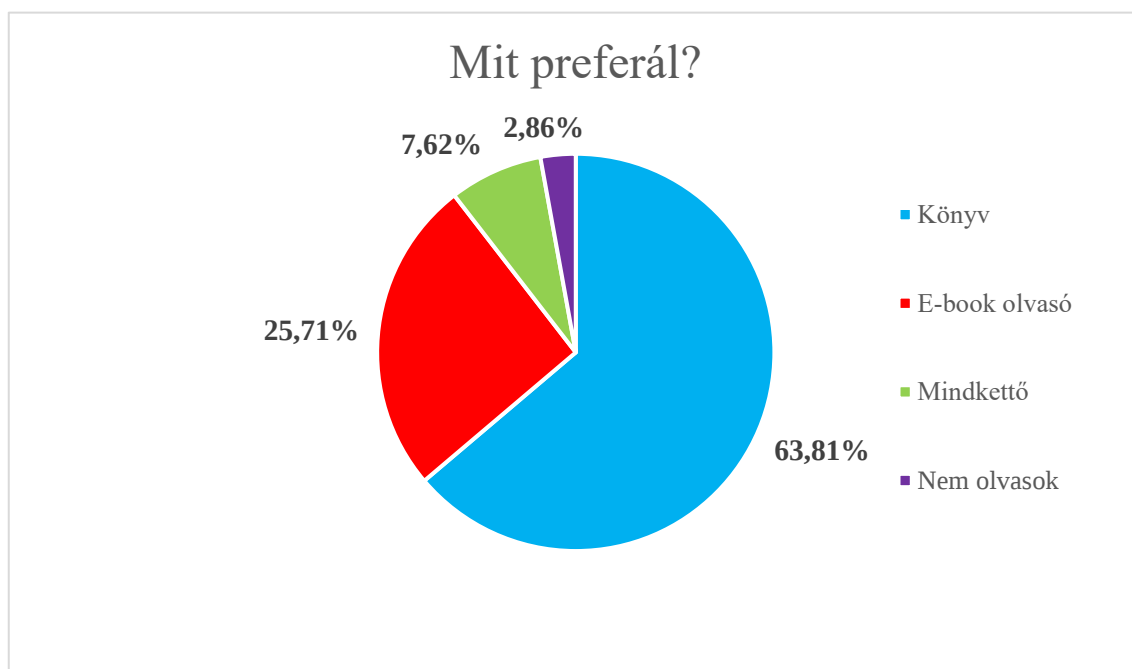
Az ábra is mutatja, hogy a naponta olvasás van a legmagasabb arányban a kitöltötték között. A naponta válaszra 74 kitöltő adta a választ. Hetente 61-en olvasnak, havonta 43-an, évente 26-an, nem olvasok összesen 6-an voltak a kitöltők között.

Az olvasási szokás után jöhetett, hogy nagyjából behatárolva mennyit olvasnak el éves szinten. Nagyon vegyesen érkeztek válaszok, nem behatároltságos volt a kérdés, hanem rövid szöveges, ezért sokfajta képen adtak rá választ. 3 nagy csoportra lett bontva, nem egy alap felosztással, hanem a gyakoriságot tekintve lett a felosztás készítve, amely az alábbi:

- 1-15 könyvet olvas évente: 154 válasz
- 16-50 könyvet olvas évente: 30 válasz
- 51+ könyvet olvas el évente: 20 válasz
- És a negyedik kiegészítő rész, 1-et se olvas: 6 válasz (az előző kérdésnél válaszadók kik arra mentek nem olvasnak)

Nagy részük átlagosan 5-10 könyv között volt, azonban ahogy látható nagy részük van a 16-50 könyv közöttieknél is. Ott átlagosan a 20-30 könyv volt a mérték. Az 51+-os hatalmas különbségekkel rendelkezik azért kerültek egy csoportba. Átlagot itt nem lehet vonni, mert nem volt egy ugyanolyan érték se, például volt 75, 100, 120, 400, 500, de egyiket se írták kétszer. Elgondolkodtató a 400 és 500 könyv évente, mivel saját tapasztalataim szerint is olyan íróknál, akik akár havi 20 könyvet is el tudnak átlagosan olvasni nem jön ki ekkora érték, de jó volt látni, hogy vannak, akik sokat tudnak olvasni.

Ezután igazán meglepő volt a következő kérdés arányának, amely arra kérdez rá melyiket preferálja könyvet, e-book olvasót, esetleg mindkettőt, vagy nem olvas. Az arány az alábbi lett:

9. ábra: Mit preferál könyv vagy e-book olvasó (%-ban)

Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből

Ahogy az ábrán is látható hatalmas az aránya a papír alapú könyv olvasásnak. Itt érzékelhető igazán, hogy a 21. században, a hatalmas technológia befolyáltság alatt is sokan maradnak a papír alapnál. Kevés az aránya annak is, hogy mindkettőt olvassa, nem csak az egyiket. Összesen a válaszadók 33,33%-a az, aki használja az e-book olvasót, majdnem feleannyi, mint akik könyvet olvasnak. Ebbe beletartozik az is, aki mindkettőre ment, nem csak az e-book olvasóra.

A következő két kérdés az előbb kifejtett kérdés folytatása. Az egyik arra kérdezett rá, hogy ha a könyvet választotta akkor miért azt. Itt felsoroltam pár lehetséges tényezőt, ami közül többet is ki lehetett választani, és adtam egy egyéb lehetőséget is, ha nincs ott pontosan miért azt választja. Ebben az esetben 6 pontot emeltem ki, amiket csökkenő sorrendbe mutatok be:

1. Tarthatom a kezemben: 135-en választották
2. Az „illata” miatt: 111-en választották
3. Feltehetem a polcomra: 100-an választották
4. A tudat, hogy könyvet veszek: 82-en választották
5. Különböző könyvjelzőket és post it-eket használhatok: 37-en választották
6. Nem olvasok: 10-en választották

A nem olvasok részt itt nem csak azokra kell érteni, akik egyáltalán nem olvasnak könyvet, hanem azokra is, akik nem olvassák a papír alapot, hanem e-book olvasót használ csak. Ez láthatóan érthető volt, mivel a következő kérdésnél is egyértelműen ment arra a válaszadó. Sokak választották az „illata” miatti választ, nem számítottam ekkora aránya, mert általában inkább a tartalom és a borító miatt vesznek könyveket az emberek.

Átlagosan összefoglalva azok, amelyeket az egyéb részhez írtak:

- Jobb a szemnek, nem rontja a szemet
- Napi 8 óra gép után jobban esik a papír alapú könyv
- Nincs e-book olvasom
- Ezt szokta meg

Sokan kihangsúlyozták hosszabb mondatban, hogy az egész napos gép előtt ülés miatt választják a könyveket az e-book olvasó helyett. Ez össze köthető a jobb a szemnek

válaszokkal is, mivel nagyjából egy arányban érkeztek ezek a plusz válaszok. Sokaknak nem jó és hamar fárad a szeme és ezért könnyebben tudnak olvasni normális fény mellett papír könyvet, mint olyan e-book olvasót, amelyben betudják állítani a szemvédelmet.

Így a következő kérdés arra kérdezett rá, hogy miért az e-book olvasót választotta. Itt is csökkenő sorrendbe állítottam a 6 alap kijelentést:

1. Nem olvasok: 124-en választották
2. Több könyv is nálam lehet egyszerre: 64-en választották
3. Kisebb helyen elfér: 54-en választották
4. Praktikusabb: 53-an választották
5. Környezettudatosabb: 37-en választották
6. Olcsóbb: 35-en választották

A kitöltők több mint a fele nem rendelkezik e-book olvasóval. Itt látható, hogy az előző kérdésnél kifejtet rész, hogy inkább könyv pártiak alátámasztódott. Látható, hogy a könnyebb kezelhetőség miatt választják, tehát több könyv van náluk és csak egy kis eszközt kell magukkal vinniük. Akadt olyan, aki kiemelte, hogy könnyebben hozzáfér az idegen nyelvű könyvekhez (angol, német). Többen is írták, hogy tudnak vele sötétben, szobában és tömegközlekedésen (busz) olvasni a fény beállításának köszönhetően. Elég alacsonyon van azok átlaga, akik az olcsóbb hozzáférés miatt választották. Igaz ahogy taglaltam az előző fejezetben nem érezhető az árkülönbség, ha figyelembe vesszük, hogy egyik örökké a polcon lesz a másik több száz könyvvel egy eszközön, amit átlagosan 5 évente cserélni kell. Akik az e-book olvasót választották, ebből a felmérésből következtetően, azért választják a könyv helyett, mert kisebb, egyszerűbb a tárolása, nagyobb a választéka.

A következő két kérdés arra vonatkozik, hogy tudja-e a kitöltő mi a különbség az e-book olvasó és a tablet között. Először felmértem tudja-e egy igen-nem kérdéssel mi a különbség. A kitöltők közül 162-en válaszoltak igennel és 48-an nemre mentek. Ezután a felmérés után megkértem az igennel válaszolókat, hogy írják le egy mondatban, hogy mi a különbség a kettő között. Ide 152 válasz érkezett, tehát 10-en nem adtak választ azok után, hogy az igen választ adták.

Átlagosan elmondott különbségek:

- Az e-book olvasón csak olvasni lehet, míg a tableten alkalmazásokat lehet letölteni, több funkcióval rendelkezik.
- Az e-book olvasásra van és kevésbé káros a szemre, mint a tablet.
- A tablet inkább egy miniszámítógéphez hasonlít vagy egy nagyobb telefonra, míg az e-bookot kifejezetten olvasásra használják.
- Míg a tablet képernyője elektronikus (így csak világít), addig az e-book olvasó képernyője e-tintával készül, amely kedvez a szemnek és olyan hatást kell, mintha könyvet olvasnánk.
- A tablet korlátlan, az e-book olvasó korlátozott.
- Hasonló a méretük, de másra lettek kialakítva.

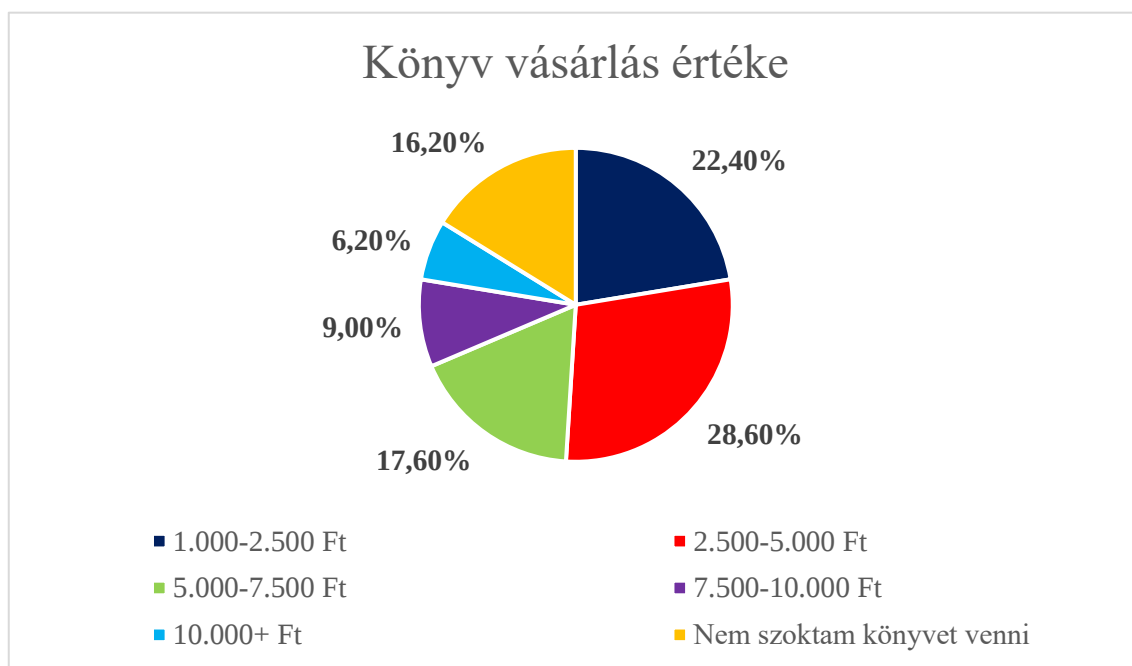
Átolvasva mind a 152 választ ezek a válaszok ismétlődnek. Akadnak, akik egy két szóval fogalmazták meg a választ, például: a kijelző vagy butább. Tökéletesen összefoglalják a különbségeket a válaszok. Nincs pontosan megírva, mi a pontos különbség a két eszköz között. Az előző fejezetben összeszedett különbségek és hasonlóságokat alátámasztotta az erre a kérdésre adott válaszok.

Másodszor pedig következik, hogy átlagosan mennyit költ havi szinten könyvekre. Ide bele tartoznak a természet könyvek, a szórakoztató könyvek, ifjúsági könyvek, tankönyvek. Kifejezetten arra kérdeztem rá, hogy mennyit költ, nem kellett választania a fajta, stílus között. Fontos, hogy az adatokat intervallumként határoltam be, mivel bonyolultabb lett volna egy rövid szöveges beállítást kielemezni.

Az értékeket az alapján választottam ki és tettem intervallumba, hogy manapság, amikor könyvesboltban tartózkodom egy vagy két könyvet vesznek körülöttem az emberek. Ezért nem tettem bele nagyobb összegű értéket, hanem maradtam az ezer és tízezer értékek között és azt osztottam szét 5 részre, amelyeket alábbi módon tettem:

- 1.000-2.500 Ft
- 2.500-5.000 Ft
- 5.000-7.500 Ft
- 7.500-10.000 Ft

- 10.000+ Ft

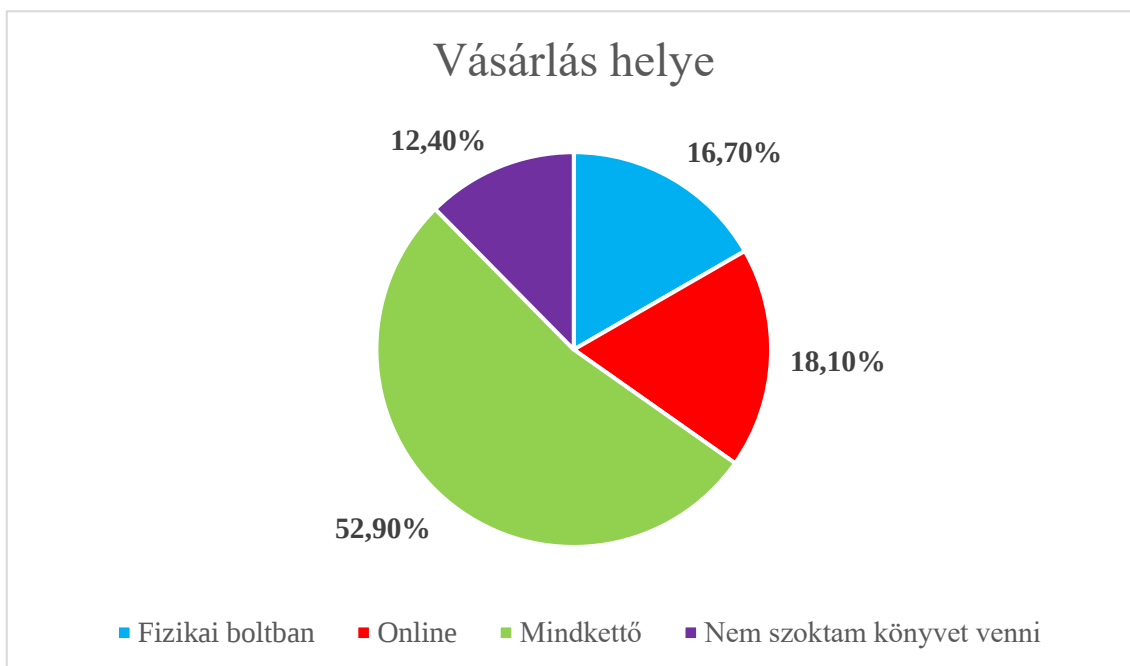
10. ábra: Könyv vásárlás értéke Ft-ban (adatok %-ban)

Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből

Az ábra bemutatja az arányokat. Várhatóan az 5.000-7.500 közötti értéket vettem volna a legnagyobb arányban a mai könyv árak mellett, de a legnagyobb a 2.500-5.000 Ft közötti válasz, 60 kitöltő adta. Második érték arány 22,4%-kal az 1.000-2.500 Ft, melyet 47 kitöltő választott. Ami kimagaslóan magas 34 válasszal az a nem szoktam könyvet venni. Ez az eddigi kérdések után magasnak számít, mivel a többség 5 válaszadón kívül olvas, és ahhoz könyvet kell venni. Adottak a különböző lehetőségek, az ajándékkönyvek, mástól kölcsönkérni egyes könyveket, vagy könyvtárból kikölcsönözni, de akkor is, ha egy hónapra is nézzük egy könyv vásárlása beleszokott férni. Meglepően alacsony, a legalacsonyabb az aránya a 10.000+ értéknek. Ma már egy könyv ahogy az előző fejezetben is kifejtettem átlag ára 5.000 és 6.000 között van, ahogy egy e-bookra vett e-book ára 3.000 és 3.500 között van. Ezt a részt nem érzem teljesen hitelesnek a kérdőívemben. Az értékeket próbáltam elfogadható intervallumba beosztani, de nem számítottam ekkora eltérésre a vásárlás és a könyv olvasási szokás között. Hatalmas különbség látható az olvasás mennyisége és a vásárlás között.

A következő kérdések a résznek az utolsó szakasza. Itt a három kérdés úgy épül fel, hogy mint az olvasási szokásnál. Rákérdeztem, hogy hol szokott vásárolni könyvesbolt, online, mindkettő vagy esetleg egyik sem, nem szokott könyvet venni. Majd kitértem egy-egy kérdéssel, hogy miért a boltot vagy miért az online részt választotta.

A válasz a hol szokott vásárolnira:

11. ábra: Helyileg hol vásárol könyvet? (adatok %-ban)

Forrás: Saját szerkesztés, saját felmérésből

Ahogy az ábra is mutatja a válaszadók több mint a fele, azaz 111 válaszadó mindkét fajtáját használja a könyv vásárlásnak. Nagy különbség sincs a sima fizikai bolt és online között, összesen a kitöltők közül 1,4%-kal vannak többen, akik az online vásárlást preferálják. A fizikai boltot 35-en választották, az online-t 38-an választották és a nem szoktam könyvet venni-t 26-an választották.

Akik a fizikai boltot választották átlagosan ezek a szempontok alapján teszik:

- hangulata miatt,
- beletud lapozni a könyvbe,
- bele tud olvasni a könyvbe,
- szét tud nézni a boltban,

- több fizetési lehetőség,
- kézhez kapja azonnal,
- nem kell várni,
- szeret könyvesboltba járni.

Összesen 119-en adtak választ, hogy miért a fizikai boltba járnak könyvet vásárolni. Közülük nagyon sokaknak fontos, hogy beletudjanak lapozni, olvasni az adott könyvbe, ezáltal döntenek arról is, hogy megéri-e nekik megvenni. Sokan kiemelték a hangulatot is, már magában bemenni és körbe nézni, körbe sétálni a boltot kikapcsolódás számukra. Akadt olyan válaszadó, aki kifejezetten azért jár könyvesboltba, mert ott olvas. Kifejteni sajnos nem fejtette ki, hogy pontosan mennyi időt tölt ott olvasással, de azt kihangsúlyozta, hogy könnyebb neki ott elkezdenie és elolvasni a könyv elejét majd eldönteni megveszi-e vagy sem.

Ennél a kérdésnél akadtak kik kifejezték, hogy miért a könyvtárat választják könyvesbolt helyett. Szépen, korrekt fogalmazással leírták, hogy nekik könnyebb évi 1 összeget kifizetniük és könyvtár jeggyel bármikor kikölcsönözhetnek egy-egy könyveket. Igaz a kérdőívem és a dolgozatom nem tér ki a könyvtár jelentőségére, de érdekesnek találtam, hogy így is feljön a téma egy olyan kérdőívben, amiben nincs róla szó. Ezzel látni lehet, hogy mekkora jelentősége van a mai világban a könyvtárakra, és járnak emberek még mindig.

És az utolsó kérdés, amely ehhez a témakörhöz, részhez tartozik, hogy akik az online vásárlási módot választották, az alábbiak miatt teszik:

- olcsóbb,
- egyszerűbb,
- kényelmesebb,
- praktikus,
- akciók,
- házhoz hozzák,
- időtakarékos,
- könnyebb keresés,

- idegen nyelvű könyvből nagyobb választék.

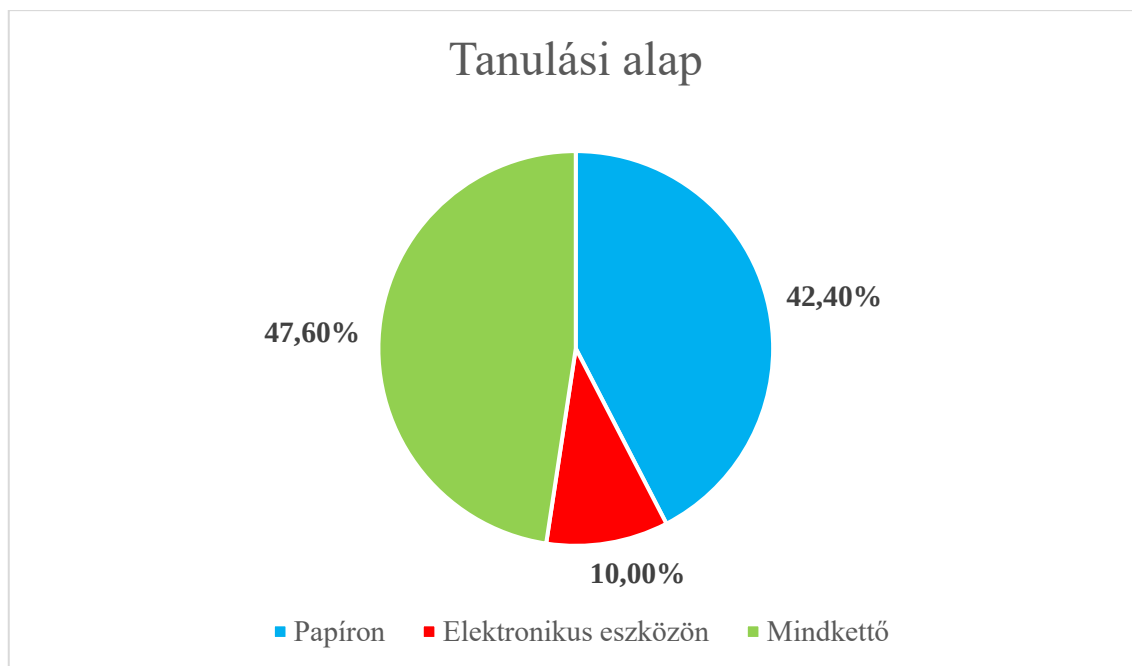
121 válasza érkezett erre a kérdésre. Válaszadók közül 64-en adták azt, hogy olcsóbb, és 52-en írták az akciót. Teljesen igazuk van, megnézünk egy átlagos online felületet egy Librinek, Lírának az látható, hogy van az alapár és alatta megtalálható az 5-10%-kal olcsóbb online ár is. Az előrendelhető könyveknél ugyan ez a helyzet, mert előrendelésnél általában 10-20%-kal olcsóbban lehet előrendelni a könyveket. Az akciókat kiterjesztették már az online térre, nem csak az van, ami a boltban is megtalálható. Például: Libri 3+1 akció, minden könyv, amin a matrica szerepel 3 könyv vásárlás esetén egy negyedik ingyen van. Ez megtalálható az online felületen, és könyvesboltban egyarán. (Libri, 2023)

Nem került bele a felsorolásba, de érkezett egy olyan válasz is, hogy „kiadótól vásárlók”. Igen fontos kiemelni, hogy egyes könyvesbolt láncoknak ország szerte 1-2 boltja van, de van olyan is, amelynek nem található fizikai boltja csak online. Ilyenkor, ha valaki hű a kiadóhoz és nem egy könyvesbolt láncnál szeretné megvásárolni a könyveit, többnyire csak az online verzió marad számára. A mostanában kialakuló botrányok, és könyvkiadás korlátozásában, könyvesbolt bírságok kiszabása között, hatalmas segítség egyes kiadóknak, ha tőlük vásárol a vevő.

4.1.3. Harmadik rész

Az utolsó kérdés sorozatok egy rövid kitérő a felmérésbe. Ide az a pár kérdés tartozik, amelyek azt taglalják, hogy hogyan tanulnak/tanultak. Mit használtak papír alapot vagy elektronikai eszközt.

Első sorban megkérdeztem, hogy hogyan tanul/tanult. Itt három választási lehetőséget adtam a kitöltőknek. Papíron (könyv, füzet), elektronikus eszközön (laptop, tablet, okos telefon) vagy mindkettő.

12. ábra: Milyen alapon tanulnak/tanultak a kitöltők (adatok %-ban)

Forrás: Saját szerkesztés, sajátfelmérésből

A legnagyobb arányban azok vannak, akik mindkettő fajtát használják vagy használták tanulmányaik során. Ők kereken 100 kitöltőt tesznek ki. A papíron való tanulás 89 kitöltőre vonatkozik, az elektronikai eszköz használók 21-en vannak. Ha összességében nézzük 189 ember a 210-ből a papír alapot választja, még úgy is, hogy elektronikai eszközt is kell vagy használ mellette. Mai technológia mellett rengetegen áttérnek a tableten való tanulásra, egyetemen sokaknál tapasztaltam, hogy inkább letölt egy alkalmazást és abban vezeti az órai anyagokat tanórákra szétbontva.

Így hát a következő kérdésem az volt, hogy miért a papír alapú tanulást választott. Az alábbi válaszok érkeztek:

- nem volt más,
- könnyebben megmarad,
- egyszerűbb,
- átláthatóbb,
- megszokás,
- saját kézírásomat könnyebb megtanulni,
- firkálható, színezhető

- kíméletes a szemnek,
- nem merül le.

Amit a 77 válaszadó nagyon kihangsúlyozott az a gyorsaság, a hatékonyság és a könnyebb tanulás. Könnyebben megjegyzik a saját írásukat, mint a gépelt írás. Szeretnek oda lapozni egyes fontos részlethez és kiemelni különböző színnel a fontos részleteket, és plusz kiegészítő információt írni egy-egy mondat fölé, alá. Érezhető volt, hogy akik erre adtak választ nem a mai generációba születtek és nem is a 2000-es években. 59 válaszadó kihangsúlyozta, hogy amikor ő volt tanuló nem volt lehetőség más fajta módszerre.

Az utolsó kérdése a kérdőívnek az, hogy miért az elektronikai eszközt preferálja. Az alábbi válaszok érkeztek rá:

- gyorsabb,
- egyszerűbb,
- több minden fér el rajta,
- könnyebb kézben tartani,
- környezettudatosabb,
- utazáskor egyszerűbb,
- mindig nálam van (mobiltelefon),
- minden egy helyen van,
- könnyebb keresés, átláthatóság
- helyesírás javító.

Összesen 140-en válasz érkezett erre a kérdésre. A fent felsoroltak összefoglalják a kérdésre adott válaszokat.

Az látható, hogy vannak hasonló válaszok a két tanulási módszer választás között. Az egyik ilyen az „egyszerű”. A kérdőív mélyebb áttekintése után érzékelhető volt, hogy mely korcsoportok mely kérdésekre adtak választ. A papír alapnál az egyszerűbb többnyire a 30-as évek felettiekénél jelenik meg, míg az elektronikai eszközök használata inkább a 20-as éveiben lévő válaszadóknál volt jelen.

A másik hasonlóság az „átláthatóság”. Itt több pont is érinti ezt a megfogalmazást, de itt is elmondható ugyan az, mint az „egyszerű” -nél, hogy erősen érzékelhető volt a korosztályi különbség.

4.2. Kutatás összegzése

A kutatásomat pozitívnak érzékelem. Azon felül, hogy láthatóan sok emberhez eljutott pozitív csalódásként élem meg, hogy ismerem azokat az embereket, akik kitöltötték és ha nem is olvasnak olyan sokat, maximum évi 1-2-szer, ők is úgy adtak válasz, hogy olvasnak és valóban beállítva rájuk nézve. A kérdések egyesével áttekintése után nem tűnik a kérdőívem valótlannak. Kevés ember töltötte ki a kérdőívet, aki ne olvasna. Ez azonban nem hat teljesen negatívan a kérdőívre, mivel az volt a lényege, hogy felmérjem ki hogyan olvas, mennyit, mennyit köt rá, és ha nem is olvas akkor hogyan tanul/tanult.

A 20 kérdés, amelyet a fejezetben kifejtettem, adott egy tökéletes befejezést a dolgozatomnak, a kutatásomnak. A megfigyelt könyvkiadásoknak megfelelően mutatja be a vásárlási szokásokat a kérdőívben a válaszok. Egyedüli pontja a kérdőívnek mely nem teljesen pontos az a költségi arány. Mivel a mai árak egyre csak nőnek, nem ad valós alapot az a rész, hogy az emberek átlagosan 1000-5000 forint között költenek havi szinten könyvekre.

A kérdőívemre nem vártam ennyi kitöltést. Igazából maximum 100 kitöltőre számítottam, és úgy éreztem, az is elég lenne, hogy egy mélyebb elemzést el lehessen végezni. A 210 kitöltés két hét alatt számomra csoda. Ez a 210 kitöltés segíti a szakdolgozatom megvalósulását, és értékelem, hogy az esetek 99%-ban a kitöltők valóban és korrekt módon megfogalmazott válaszokkal töltötték ki. A válaszok között olyan, aki sarkosnak találta a kérdőívemet, vagy nem felelt meg neki a kérdések sorrendje, de mint ahogy a mondás is tartja „senki sem lehet tökéletes”. A 20 kérdés melyet megfogalmaztam, sorrendbe tettem és engedtem, hogy mások elolvassák és válaszoljanak rá nem teljesen tökéletesek, lenne mit javítani rajtuk, azonban egy 2 hét futamidejű kérdőívnek megfelelőek.

5. BEFEJEZÉS

5.1. E-book összegzése

Láthatóan kimutatható a dolgozatból, hogy az e-book-nak egyre nagyobb a része az olvasók között. Évről évre növekszik és bővül a piacon. Az előnyei igen erős érvek, hogy az emberek használják, vegyék. Mivel egyre fontosabb a környezettudatosság, így egyre többen térnek át erre a fajtájára az olvasásnak. Ezen felül a papír hiány is erős tényezőnek hat az eladásokra, hiszen rengeteg könyvet nem tudnak kiadni annyi példányban ahogy tervezték, és egyszerűbb megjelentetni e-könyvként. Az e-könyvekről sokan vélekednek, hogy áttörés lesz és átveszi teljesen a könyvek felett az uralkodás, de ehhez még időre van szüksége, és nagyobb technikai befolyásra.

5.2. Könyvek összegzése

A könyvek erősen részt vesznek a mai napig az emberek életében. Annak ellenére, hogy lett egy riválisa, stabilan van a piacon és nem egy könnyen lehet leszorítani az első helyről. A legfőbb ok, amely miatt az emberek maradnak a könyveknél, hogy kapcsolódnak hozzájuk. Eltudnak menni egy könyvesboltba és meg tudják fogni őket megtudják nézni mi áll benne, bele olvashatnak. Ők maguk választhatják ki a könyvet a több példány közül, hogy melyiket vigyék haza és tegyék fel a könyvespolcukra. Ez egy olyan kötelék, amelyet nehezen lehet elvágni, egy olyan embernél, aki szeret olvasni.

Ahogy bemutattam a papír alapú olvasmányok és egyéb iratok évezredek óta jelen van az ember életében. Az olvasás nem csak egy szépirodalmi könyvet fed, beletartoznak a különböző tananyagok és szakcikk, akár egy recept elolvasása és értelmezése. Mindennapunk fő eleme marad még ha nem is veszik észre magukon az emberek.

Aztán egy nagyobb elemzés készült, amely az elmúlt 5 évben 10.000-nél nagyobb példányszámban megjelent könyveket elemzem, mint magyar, mind idegen nyelvű szerzőknél.

5.3. Saját gondolatok

Szakdolgozatom írása közben végig arra törekedtem, hogy egy olyan kutatást végezzek, amellyel jobban belelehet látni a mai világ olvasási szokásaiba. Rengeteg tervem és ötletem akadt, hogy hogyan is lehetne megvalósítani ezt a kitűzést. Mélyen beleástam magam a könyv születésének alapjaiba. Bemutattam, hogy mielőtt a könyvnyomtatás létrejött volna, hogyan voltak képesek az emberek sokszorosítani és milyen alanyra dolgoztak. Majd miután ezt bemutattam jött az alapja az egész könyvnyomtatásnak. Gutenberg János. Ő volt az, aki abból kiindulva, hogy másokhoz is eljusson egy biblia és megfizethetően jussanak hozzá, megtervezett egy szerkezetet, a könyvnyomdát, amely segítségével gyorsabban lemásoltak köteteket. Egy kisebb mélyebb kutatás után jött az e-book feltalálása kezdetektől egészen napjainkig. Bemutattam, hogy kiknek a nevéhez tartoznak az alapok, és hogy mely az a készülék, amely a 21. században uralja a piacot. Az előnyeit és hátrányait összeszedve értékeltem, hogy pontosan megéri-e.

Az alap után jött egy nagyobb kutató munka, a számok része. Ahogy már írtam 5 évet befogolag néztem, meg, hogy hogyan alakul a könyvek kiadása itthon. Majd random választva 10 könyvet bemutattam az ár változásukat eredeti ár és e-könyv ár alapján.

Majd végül egy kérdőív elkészítésével erősítettem, meg a kutatásaimat. 5%-kal felül múltam a várakozásaimat kérdőív kitöltésének mennyiségében. Rengeteg emberhez elért az alatt a két hét alatt amíg aktív volt. Különböző válaszokat kaptam és egyes kérdésekre olyan válaszok is érkeztek, amelyre nem is gondoltam volna. A kérdőív bemutatja, hogy különböző korosztályokban mennyire másképp állnak hozzá az olvasáshoz.

IRODALOMJEGYZÉK

1. Tevan Andor (1984) – A könyv évezredes múltja. Művelt Nép Tudományos és Ismeretterjesztő Kiadó, Budapest
2. Dr. Szalay József (1931) – A könyvről és a könyvszeretetről. Szeged Város Nyomda és Könyvkiadó Részvénytársaság, Szeged
3. Persovits József (2007) – Római kapitális. Optima Téka Kiadó, Budapest
4. Kerekes Pál (2014) - E-book krónika: fejezetek az elektronikus könyv történetéből. Korunk Baráti Társaság, Budapest
5. Kováts S. János (1891) – A könyvnyomtatás története Vas megyében. Bertalanffy József Könyvnyomdája, Szombathely
6. Zolnai Gyula (1894) – Nyelvemlékeink a könyvnyomtatás koráig. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest
7. David Diring (1982) – The Book Before Printing. Dover Publications, New York, USA
8. John N. King (2007) – Foxe's Book of Martyrs and Early Modern Print Culture. Cambridge University Press, Cambridge

Elektronikus hivatkozások

1. Könyvmolyképző TikTok: <https://www.tiktok.com/@konyvmolykepzo> (Utolsó letöltés: 2023. December 3.)
2. Szegedi Tudományegyetem: https://eta.bibl.u-szeged.hu/4207/14/mit_kell_tudni_ekonyvekrol/ekonyvek1.html (Utolsó letöltés: 2023. November 20.)
3. iDEÁK: Melyik a jobb: az eBook vagy a papír alapú könyvek?: [Melyik a jobb: az eBook vagy a papír alapú könyvek? | iDeák \(ideak.info\)](#) (Utolsó letöltés: 2023. November 21.)
4. Jon Martindale: Amazon Kindle Vs. Kindle Paperwhite: [Amazon Kindle Vs. Kindle Paperwhite: Which Prime Day Deal is Best? | Digital Trends](#) (Utolsó letöltés: 2023. November 21.)

5. Andrew Morrissey: Best Prime Day Kindle Deals for October 2022: [Best Prime Day Kindle Deals for October 2022 | Digital Trends](#) (Utolsó letöltés: 2023. November 21.)
6. Jesse Hollington: Amazon Kindle vs. Kindle Paperwhite: don't buy the wrong e-reader: [Best Prime Day Kindle Deals for October 2022 | Digital Trends](#) (Utolsó letöltés: 2023. November 21.)
7. Közepsuli.hu: Az e-book előnyei: [Az ebook előnyei \(kozepsuli.hu\)](#) (Utolsó letöltés: 2023. November 23.)
8. Mediaiuris: E-book vs hagyományos könyv: [E-book vs. hagyományos könyv | MEDIA IURIS](#) (Utolsó letöltés)
9. László Noémi: Az e-book fogalma: <https://ebookgyt.wordpress.com/ii-az-e-book-fogalma/> (Utolsó letöltés: 2023. November 23.)
10. Pölöskei: Ebook vagy nyomtatott könyv? – Nézd me mindkettő előnyeit és hátrányait: [Ebook vagy nyomtatott könyv? – Nézd meg mindkettő előnyeit és hátrányait | Pölöskei Szörp - A Család Színes Pillanataiért \(poloskeiszorp.hu\)](#) (Utolsó letöltés: 2023. November 25.)
11. Alza.hu: Tablet vagy e-book olvasó: melyiket válasszam és miért?: [Tablet vagy e-book olvasó: melyiket válasszam és miért? | Alza.hu](#) (Utolsó letöltés: 2023. December 02.)
12. Olcsóbbat.hu: A tabletek és e-book olvasók közötti különbségek: [A tabletek és e-book olvasók közötti különbségek - E-book reader vásárlási tanácsok - Olcsóbbat.hu \(olcsobbat.hu\)](#) (Utolsó letöltés: 2023. December 02.)
13. KSH.hu: 16.2.1.1. Kiadott szépirodalmi, ifjúsági és gyermekirodalmi könyvek negyedévenként: <https://www.ksh.hu/stadat/files/ksp/hu/ksp0024.html> (Utolsó letöltés: 2023. december 02.)
14. Libri.hu: E- könyvek: <https://www.libri.hu/ekonyv/> (Utolsó letöltés: 2023.december 05.)
15. Lira.hu: e-könyvek: <https://www.lira.hu/hu/kategoria/ekonyv> (Utolsó letöltés: 2023. december 05.)
16. Könyvmolyképző Márkabolt: <https://konyvmolykepzo.hu/> (Utolsó letöltés: 2023. december 05.)

17. Libri.hu: 3+1 A negyedik könyv a mi ajándékunk: <https://www.libri.hu/3+1> (Utolsó letöltés: 2023. december 06.)

MELLÉKLETEK

Neme *

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

Hány éves? *

Rövid szöveges válasz

Legmagasabb iskolai végzettsége? *

- ☐ Általános iskola
- ☐ Érettségi
- ☐ OKJ, Technikusi
- ☐ Felsőfokú végzettség
- ☐ BSc diploma

Hova valósi? *

- ☐ Főváros
- ☐ Nagy város
- ☐ Kis város
- ☐ Falu
- ☐ Község

Szokott olvasni? *

- ☐ Igen
- ☐ Ritkán
- ☐ Nem

Legmagasabb iskolai végzettsége? *

- ☐ Általános iskola
- ☐ Érettségi
- ☐ OKJ, Technikusi
- ☐ Felsőfokú végzettség

- ☐ BSc diploma
- ☐ MSc diploma

Mivel foglalkozik? *

- ☐ Tanuló
- ☐ Dolgozik
- ☐ Mindkettő
- ☐ Egyis se (pl.: nyugdíjas, Gyes stb...)

Milyen gyakran szokott olvasni olvasmányokat? *

- ☐ Naponta
- ☐ Hetente
- ☐ Havonta
- ☐ Évente
- ☐ Nem olvasok

Hány könyvt szokott elolvasni évente átlagosan? *

Rövid szöveges válasz

Melyiket preferálja? *

- ☐ Könyv
- ☐ E-book olvasó
- ☐ Mindkettő
- ☐ Nem olvasok

Ha a könyvet választotta, akkor miért? (Több válasz is bejelölhető) *

- ☐ A tudat, hogy könyvet veszek
- ☐ Feltehetem a polcomra
- ☐ Az "illata" miatt
- ☐ Tarthatom a kezemben
- ☐ Különböző könyvjelzőket és post it-eket használhatok
- ☐ Nem olvasok
- ☐ Egyéb...

Ha az e-book olvasót választotta, akkor miért? (Több válasz is bejelölhető) *

- ☐ Kisebb helyen elfér
- ☐ Praktikusabb
- ☐ Olcsóbb
- ☐ Környezettudatosabb
- ☐ Több könyv is nálam lehet egy e-book olvasóval
- ☐ Nem olvasok
- ☐ Egyéb...

Tudja-e mi a különbség a tablet és az e-book olvasó között *

☐ Igen

☐ Nem

Ha az igenre ment kérem írja le egy mondatban!

Hosszú szöveges válasz

Általában mennyit költ havi szinten könyvekre? (tankönyv, szórakoztató könyv stb egyaránt) *

☐ 1000-2500

☐ 2500-5000

☐ 5000-7500

☐ 7500-10000

☐ 10000+

☐ Nem szoktam könyvet venni

Hol szokott vásárolni *

☐ Fizikai boltban

☐ Online

☐ Mindkettő

☐ Nem szoktam könyvet venni

Ha a fizikai boltot választotta, akkor miért azt preferálja? 3 szóval összegezze!

Rövid szöveges válasz

Ha az online boltot választotta, akkor miért azt preferálja? 3 szóval összegezze!

Rövid szöveges válasz

Hogyan tanul/tanult? *

☐ Papíron (könyv, füzet)

☐ Elektronikus eszközön (tablet, laptop, okos telefon)

☐ Mindkettő

Ha papíron, akkor miért ezt preferálja? 3 szóval összegezze!

Rövid szöveges válasz

Ha elektronikai eszközön, akkor miért ezt preferálja? 3 szóval összegezze!

Rövid szöveges válasz

TARTALMI KIVONAT

A szakdolgozat témája bemutatni a könyvek és e-book/e-könyvek közötti különbségeket. Hogyan alakult ki a könyvnyomtatás, egészen napjainkig, és hogyan tört magának utat a technológiai fejlettség által az e-book. Majd egy hosszabb KSH kutatás kiértékelés, amely bemutatja 2019-2023-ig a 10.000-nél nagyobb példányszámban eladott könyveket, mind angol, mind magyar szerző által írtat. Egy kisebb kutatás bemutatja, hogy megéri-e megvenni az e-bookot és e-könyveket vásárolni, a rendes papír alapú könyvek helyett. Végezetül egy elkészített és nagyobb számú kitöltésű kérdőív kielemezéssel zárul a dolgozat. A kérdőív különböző részekre bontása alapján, mélyen kifejtve a kérdésekre adott válaszok alapján, levonhatunk egy következtetés, hogy mennyire is valós a vásárlási szokásokra építve a könyv és e-book közötti viták alapjai.

SUMMARY

The topic of the thesis is to present the differences between books and e-books. How book printing evolved, up to the present day, and how the e-book made its way through technological development. Then a longer KSH research evaluation, which presents the books written by both English and Hungarian authors with more than 10,000 copies sold between 2019 and 2023. A small research shows whether it is worth buying the e-book and buying e-books, instead of regular paper-based books. Finally, the paper concludes with an analysis of a prepared and completed questionnaire. Based on the division of the questionnaire into different parts, and based on the answers given to the questions, we can draw a conclusion as to how real the basis of the debate between books and e-books is, based on purchasing habits.